A°. 1861. N°. 289.

DONDERDAG 5 DECEMBER.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJV[illegible]

UTRECHT, Donderdag 5 December.

De bespreking van de zaak van de Trent kan nog geruimen tijd duren; de koerier met de [...]chen van Engeland kan eerst tegen den 11. dezer met de Europa in Amerika zijn, terwijl het antwoord van het kabinet van Washington dan niet voor den 26. dezer met de mailboot of den 30. met de *Cunard*-boot kan worden overgebragt.

Van lieverlede begint men de overtuiging algemeen te deelen, dat de oorlog bijna *moet* uitbreken, op de hooggestelde eischen van Engeland. Die eischen hadden met het oog op de Britsche geschiedenis wel wat minder vergaande kunnen wezen; men komt tot dat besluit, omdat men wel begrijpt, dat Engelands zeemagt overwegend genoeg is, om zonder schroom de blokkade der Zuidelijke havens te verbreken en den oorlog af te wachten, maar al de gevaren voor Brittanje daarmede, wat dezen krijg betreft, nog niet zijn overwonnen. En welke onbedelijke stelling zal het vaderland van *Wilberforce* door de omstandigheden dan genoopt worden in te nemen? Katoen zal Engeland kunnen winnen; maar terwijl het vroeger, met het doel den slavenhandel te fnuiken, het regt van onderzoek ter zee zoo scherp handhaafde, dat herhaaldelijk de oorlog er uit dreigde geboren te worden, zou het nu de steun en de helper van de Slavenstaten worden! Zonderling spel der gebeurtenissen!

Men zegt in Engeland, dat men den oorlog menschelijk zal trachten te doen blijven, en de Noord-Amerikaansche havensteden daarom niet zal beschieten. Maar als Noord-Amerika Kanada aantast, zal Engeland dan nog zoo goed gezind kunnen blijven? Men blijft er daarbij van mompelen, dat *Lincoln*, terwijl hij Engeland tot dusverre steeds minder vriendschappelijk bejegende, Frankrijk daarentegen voortdurend gevleid heeft. Voorloopig wekt de houding van Frankrijk geen achterdocht, vooral niet, omdat ook Fransche schepen zijn aangerand. Men gewaagt daarentegen van een plan tot tusschenkomst van keizer *Napoleon*, die juist nu zou kunnen toonen, dat hij het met Engeland wel meent. Eene verzwakking van Brittanje door N.-Amerika kan Frankrijk toch weinig heil aanbrengen; de N.-Amerik. verwatenheid zal er slechts door vermeerderen. En dat die zich te eeniger tijd ook tegen Frankrijk zou kunnen openbaren is duidelijk. De gematigde toon van het schrijven van generaal *Scott*, waarvan wij gister mededeeling deden, wordt echter nog weinig in Engeland gebezigd en zal in Amerika slechts enkele navolgers vinden. De hoop op goeden uitslag eener bemiddeling blijft dus gering, ofschoon men opmerkt, dat het uitbreken van den oorlog, vóór de lente, voor Engeland ook met het oog op Kanada dubbele bezwaren zou opleveren.

Gister heeft de heer *Ratazzi* de staatkunde van *Ricasoli* krachtig verdedigd; hij heeft daarbij de meening geuit, dat het Romeinsche vraagstuk weldra tot eene beslissing moet komen; Frankrijks eigen belangen strijden met eene voortdurende bezetting van Rome. De houding, door *Ratazzi* in de diskussie aangenomen, moet de stelling van het kabinet van Turijn zeer versterken. — *Garibaldi* is te Turijn aangekomen, maar heeft de kamerzitting niet bijgewoond.

De nieuwe regeling voor het stemmen over de begrooting bij den Franschen Senaat ingekomen, volgens welke het Wetg. ligchaam in plaats van 10 budgetten, 66 onderafdeelingen zal kunnen goedkeuren, voldoet de liberale meening te Parijs nog weinig; eene geheele afdeeling zal men evenmin als een geheel budget onder dit stelsel durven afstemmen, en het financieel belang van den staat zal door de hervorming dus niet veel bevorderd worden. — Dat ook in andere opzigten de goede verwachtingen van een liberaler bewind wegvallen, is reeds gezegd.

Een nader berigt uit Weenen meldt weder, dat *Omer Pacha* de insurgenten heeft aangetast en teruggedreven, na belangrijken buit te hebben behaald. De berigten uit Noord-Turkije zijn echter zeer onzeker. Welligt brengt de telegraaf nu weder spoedig tijding eener overwinning der Insurgenten!

De sinds gisteren ontvangen **telegrafiesche depeches** laten wij hieronder volgen:

Turijn, Dingsdag. In de kamer der afgevaardigden heeft de heer *Muselino* zich verklaard als tegenstander van het verbond met Frankrijk; volgens hem is dit verbond niet opregt. Zijne woorden verwekten eenig gemor en sommige kreten van afkeuring. De voorzitter zag zich genoopt, hem tot de orde te roepen. Vervolgens werden de beraadslagingen met kalmte voortgezet. Na den heer *Muselino* voerden de hh. *Brofferio* en *Pisanelli* het woord; hunne redevoeringen ademden niet bepaald een geest van oppositie en betroffen de binnenlandsche politiek der regering, vooral met betrekking tot de zuidelijke provinciën.

Genua, Dingsdag. Het hier verschijnende blad *Movimento* bevat een adres der bevolking van Ital.-Tyrol aan *Garibaldi*, benevens diens antwoord, waarin hij de onderteekenaren uitnoodigt zich rustig te houden, en hun hoop geeft op eene bevrijding, die niet lang zal uitblijven en waarop zij zich hebben voor te bereiden.

Warschau, Woensdag. De markies *Wielopolski* heeft zijn verzoek om ontslag ingetrokken.

Turijn, Woensdag. Tegen alle verwachting is *Garibaldi* alhier aangekomen. Hij is evenwel in de kamer van afgevaardigden niet verschenen.

In de kamer heeft de heer *Ricciardi* voorgesteld, den zetel van het parlement voor de zitting van 1862 naar Napels over te brengen.

In den verderen loop der zitting heeft de heer *Ratazzi* het woord gevoerd. Het is onregtvaardig, zeide hij, de regering verantwoordelijk te stellen voor het weinige sukzes dat hare onderhandelingen tot vereffening der Romeinsche kwestie gehad hebben en voor de ongeregeldheden in de Napelsche provinciën. Een ander ministerie zou niet meer hebben kunnen doen. Hij verklaarde voorts den lof niet te willen verkondigen van de door den heer *Ricasoli* overgelegde dokumenten. Het is onnoodig daarover te diskussiëren, noodeloos zich er mede bezig te houden, of de heer *Ricasoli* aan de kerk gevaarlijke koncessiën voor den staat zou hebben gedaan. Rome is de natuurlijke hoofdstad van Italië, en weldra zal die stad het feitelijk zijn. Hij houdt zich overtuigd, dat de Fransche regering aan de bezetting van Rome een einde wil maken, want zij druischt tegen het liberale Fransche gevoel in; zij bevredigt ook de inzigten van den Paus niet, want deze vertrouwt Frankrijk niet, in weerwil dat het hem groote diensten bewezen heeft; zij strijdt tegen de belangen van Frankrijk, dat Italië sterk en er een bondgenoot en opregten vriend in wil zien. Het wil in één woord de eenheid van Italië. Het heeft Italië erkend, toen dit Rome reeds tot hoofdstad des rijks had geproklameerd. Italie's vijanden zijn de vijanden van Frankrijk.

De heer *Ratazzi* sprak vervolgens van zijne reis naar Frankrijk, die uit eigen beweging plaats had met het doel om Italie vrienden te bezorgen. Hij logenstraft de kwaadwillig verspreide geruchten nopens zijne voornemens. De vooroordeelen van de opregte R. katholieken betreffende het wereldlijk gezag des pausen moet men trachten uit te roeijen, en hen voorts zien te winnen voor de zaak van Italie.

Ten slotte gaf hij de regering raad nopens het binnenlandsch bestuur, keurde het voorstel van *Ricciardi* af, zeide dat de Fransche regering Italie zou helpen tegen de rooverijen, en deed een beroep op de eendragt van alle konstitutionnele fraktien. — De redenaar werd van alle banken der kamer met levendige bijvalsbetuigingen begroet.

Parijs, Woensdag. De *Patrie* bevat een artikel, waarin gezegd wordt, dat Frankrijk geen roeping heeft, de beleedigingen Engeland aangedaan, te wreken, maar dat, zoo het kabinet van Washington weigeren mogt het gedrag van den gezagvoerder der San Jacinto te desavoueren en Engeland dien ten gevolge de Zuidelijke Staten van Amerika mogt erkennen, Europa alsdan, in het algemeen handelsbelang, dit voorbeeld behoorde te volgen.

Marseille, Woensdag. Volgens berigten uit Konstantinopel van 27. Nov., heeft de wissel aldaar eene aanmerkelijke rijzing ondergaan, ten gevolge van de aftreding van den minister van financiën. Op het papierengeld wordt 52 pCt. verloren. Aan den sultan is eene door zeer velen onderteekende petitie met klagten ter hand gesteld. *Fuad Pacha*, die zich thans in de provincie Hedjaz bevindt, om de bevolking aan het gezag te onderwerpen, is onmiddellijk naar Konstantinopel ontboden.

Weenen, heden, Donderdag.

Omer-Pacha heeft Maandag eene sterke bijeentrekking van 16 bataillons doen plaats vinden. *Derwich-Pacha* had in last, het kamp der insurgenten bij Piva aan te tasten. De insurgenten zijn echter op de vlugt getogen, na eerst hun kamp in brand te hebben gestoken, hunne wapenen en materiëel achter latende.

Londen, heden, Donderdag.

Het officiële dagblad bevat in een buitengewoon nummer het besluit der koningin, waarbij de uitvoer van wapenen, krijgsbehoeften, andere militaire zaken en lood wordt verboden.

Gister hebben wij onzen lezers afzonderlijk reeds berigt gegeven van de aanneming der begrooting van justicie met 54 tegen 12 st. De meerderheid was dus vrij aanzienlijk, omdat een paar leden eene politieke strekking aan de stemming wilden geven. — De groote kwestie moet echter bij de diskussie over de begrooting van binnenland worden beslist; heden zijn de beraadslagingen daarover begonnen. De heer *v. Heemstra* was hersteld en zou die bijwonen.

In het bijvoegsel zal men met het verslag van de kamerzitting van gister ook eene verkorting nog vinden van het voorstel tot *enquête* over de marine.

— Z. M. heeft benoemd tot plaatsverv. kantonr, te Onderdendam mr. *J. Lohman Janssonius*, burgem. der gem. Uithuistermeeden; — vergund aan mr. *A. Bogaers*, oud-vice-pres. der arrond.-regtb. te Rotterdam, het aannemen en dragen der versierselen van ridder 1. kl. der orde van verdienste van den H Michael, van Z. M den koning van Beijeren.

— Bij besluit van Z. M. den koning-groothertog van 28 Nov. l.l. is tot officier van de Eikenkroon benoemd, de heer *C. F. J. Pape*, predikant te Heusden. *N. D.*

— Men meent nogmaals te moeten herinneren, dat, tengevolge van de beraadslagingen van de tweede kamer der staten-generaal over de ontwerpen der staatsbegrooting over 1862, die door den minister moeten worden bijgewoond, de ministers noch in deze, noch in de volgende week audientien verleenen.

---

†— De begrooting van het departement van Oorlog geeft steeds aanleiding tot de vraag: »hoe sterk moet ons leger zijn, tot behoorlijke verdediging van ons land?"

Ruim *honderd jaren* geleden (in 1753) had de Republiek der Nederlanden op de been 25,152 man voetvolk, 1176 dragonders en 2886 man ruiterij, behalve 68 kompagniën Zwitsers, uitmakende 7200 koppen. Voorts 10 kompagniën Nassausche troepen in Duitschland, tellende 570 man, een gelijk getal troepen van den prins *van Waldek*, 4 kompagniën mineurs en sapeurs, sterk 208 man, en 15 kompagniën artillerie, te zamen 1875 man, alzoo te zamen, 39.997 manschappen.

---

*— H. M de Koningin heeft van hoogstderzelver belangstelling in de loterij van handwerken ten behoeve der *Vrouwen-vereeniging* te Utrecht doen blijken, door het nemen, van een aanzienlijk aantal loten.

— De *Soerabaijsche Nieuwsb.* deelt een paar staaltjes mede van kwade trouw bij de inlandsche bevolking in het nakomen van vrijwillige overeenkomsten in de afd. Modjokerto, waar het karrenvervoer per bos suikerriet is verhoogd. Door een fabrikant te Modjo Sarie werden 280 karrevoerders gehuurd; slechts 150 kwamen er op, zoodat van de 800 te vermalen bouws nog 300 op het veld lagen te verdroogen en de fabrikant zelfs in boete verviel wegens te late opruiming der velden. Er zijn trouwens karrenvoerders, die zich te gelijk aan drie fabriekanten hebben verhuurd, en van ieder een voorschot hebben aangenomen, terwijl anderen met geleend voertuig zich verhuurd hebben, om alleen het voorschot te ontvangen.

— Als leden der prov. Staten van N. Holland zijn gekozen de heeren *Insinger* te Amsterdam en *v. d. Burch* te Haarlem, die 280 en 401 st, bekwamen, terwijl de heeren *Bienfait* en *Salvador* hunne tegenstanders 245 en 360 st. bekwamen.

— De 1. luit. ingenieur *F. W. Conrad* wordt van het N. Diep overgeplaatst naar Weesp en vervangen door den 2. luit. ingenieur *Canter-Cremers* uit Gorinchem.

De paardenarts 1. kl. *v. Laar* is van 't 3. naar 't 4. reg. dragonders overgeplaatst.

— Den 31. dezer zal eene voor ons zigtbare gedeeltelijke zonsverduistering plaats hebben; aanvang des namiddags 2 ure 12 min. midden 3 ure 14 min., terwijl de zon ondergaat 3 ure 56 min. *A. Ct.*

*— In het bijvoegsel bij deze Courant zal men het verslag vinden van de diskussiën over de zaak van 't stadskoncert. Men zal die diskussiën met belangstelling lezen. Wij konden bij het kennisnemen er van echter de opmerking niet onderdrukken: dat het schijnt, dat men nog niet algemeen overtuigd is, van hoe gewigtigen invloed de kunst is op de beschaving eens volks, een invloed, die zich niet laat terugbrengen tot cijfers, evenmin als bijv. de invloed der wetenschap, maar die daarom niet minder zeker en gelukkig is, — en dat wanneer men zang en instrumentaal-scholen bevordert, de stad als algemeenheid ook belang heeft bij het bestaan van de groote muziekale vereeniging, die niet alleen voor zekere klasse koncerten geeft, maar behalve vele materiële voordeelen af te werpen, als het hart kan beschouwd worden, dat door een tal van aderen het levenwekkend beginsel door het gansche ligchaam verspreidt. — Wij mogen daarom niet ontveinzen, dat de beslissing van den raad dat aan het *Collegium* thans minder zal worden verstrekt, dan voor 30 jaar, ons leed heeft gedaan.

Als een gevolg der beslissing van den raad, heeft het *Collegium* gister eene vergadering gehouden, die talrijker bezocht was dan vroeger. Na lange bespreking, heeft de vergadering besloten, dat den heer *Kufferath* geen ontslag als direkteur zal worden gegeven. Vroeger was door het *Collegium* aan den raad verzocht, dat ontslag aan dien heer zou gegeven worden; de veranderde omstandigheden, ook het hierboven genoemd raadsbesluit, deed het *Collegium* thans eene andere beslissing nemen

Een nieuw bestuur werd toen gekozen, 't welk men hopen moet, dat de vele moeijelijkheden zal weten te overwinnen, die voor de hand liggen. Vooral moet men wenschen, dat het nieuwe bestuur het plan van het thans afgetredene niet zal uit het oog verliezen, om eene gansche hervorming van het stads-koncert voor te bereiden. Te regt toch is in de gemeenteraadszitting, in het bijvoegsel voorkomend, op de noodzakelijkheid dier hervorming gewezen.

*— Reeds hebben wij in een vorig N°. gewag gemaakt van de over het batt. d.d. schutterij van Utrecht door den generaal-majoor, bevelhebber der 4. mil. afd. onlangs gehoudene inspektie, als mede van den lof destijds door dien bevelhebber aan het bataljon toegebragt.

Thans vernemen wij uit de navolgende bataljonsorder, dat de generaal-majoor voornoemd een zeer gunstig rapport over de geoefendheid en de goede houding van het bataljon aan den minister van oorlog heeft gerigt: »DAGORDER.

»Officieren, Onderofficieren en Schutters! Na den afloop der door den Generaal-Majoor bevelhebber der 4de mil. afd. over het Bataillon gehoudene inspectie, was het mij een genoegen u te kunnen mededeelen, dat die Bevelhebber mij bij herhaling zijne tevredenheid over uwe goede houding en geoefendheid had te kennen gegeven; niet minder aangenaam is het mij, thans ter uwer kennis te brengen, dat de voornoemde Generaal-Majoor een zeer gunstig rapport over Ons heeft uitgebragt aan Z. Exc. den Minister van Oorlog en daarbij prijst de goede houding en de geoefendheid van het Bataillon in het algemeen en speciaal het *aplomb* der tirailleur kompagnie bij de evolutiën. Officieren, Onderofficieren en Schutters! gij zult met mij hoogen prijs stellen op deze gunstige beoordeeling; dat zij ons aanspore, om ons dien lof waardig te maken; wat wij nu zijn, hebben wij verkregen door handhaving van discipline en orde, door met lust en ijver practische en theoretische oefeningen te houden;

Voorwaarts dan op den ingeslagen weg; maak U meer en meer bekwaam de wapenen te dragen, dan zullen wij, wanneer de koning roept onder de leus met God, voor Koning en Vaderland, die met eere weten te gebruiken.

De Majoor-Kommandant der d.d. schutterij van Utrecht
A. G. J. TAETS VAN AMERONGEN."

— Dr. *J. de Brauw* te Woerden mogt eergister het feest van zijn 50jarig doktoraat vieren. Door kommissiën uit het medisch gezelschap te Utrecht, die eener naburige geneesk. vereeniging, alsmede van Woerden geluk gewenscht, werden den jubilaris verscheidene keurige geschenken van kunstbroeders en ingezetenen aangeboden. Door de direktie der gasfabriek was eene smaakvolle verlichting voor zijne woning aangebragt, terwijl eene serenade, door het harmonie-gezelschap uitgevoerd, het feest van den dag waardiglijk besloot.

— Het vervoer langs den Nederlandschen Rijn-Spoorweg heeft gedurende de maand November 1861, opgebragt aan reizigers *f* 81998.—, aan goederen *f* 55955.—, aan direkt verkeer van reizigers en goederen *f* 41904.— te zamen *f* 179857.—, zijnde *f* 21183.— meer dan gedurende de maand Nov. 1860. Sedert 1 Mei was de opbrengst van reizigers en goederen *f* 1,498,161,— zijnde *f* 162,529—, meer dan in 1860.

— Op den Holl.-spoorweg is in November ontvangen voor personen *f* 67,066; voor goederen *f* 18,148, en gedurende de elf eerste maanden van dit jaar *f* 1,222,892.

— Naar men berigt, is in den polder Stavenisse (eiland Tholen) een zware dijkval ontstaan, waarvan de grootte nog niet is op te geven. De ingenieur van den waterstaat uit Zierikzee is onmiddelijk naar de plaats des gevaars vertrokken.

*— Men schrijft ons uit Amsterdam:

»Men blijft verzekeren, dat de vier kantongeregten, waarin de gemeente Amsterdam verdeeld is, zullen gevestigd worden op het paleis van justicie aan de Prinsegracht bij de Leidschestraat. Daargelaten, dat bedoeld gebouw zich bevindt op een zeer afgelegen deel der stad, verre verwijderd van de middenpunten van handel en scheepvaart, bestaan tegen de volvoering van dat plan, verschillende bezwaren, die men, vóór het plan tot wezenlijkheid gekomen is, wel mag op den voorgrond stellen. Vooreerst rijst bij ons de vraag, of de zetel van het kantongeregt niet behoort gevestigd te zijn binnen de grenzen van het kanton, en of dus — evenmin als het kantongeregt van Nieuwer-Amstel kan gevestigd zijn te Amsterdam — de zetel van kanton van 't arrondissement Amsterdam kan gevestigd worden buiten de grenzen van dat kanton en wel binnen die van het derde of vierde kanton? Dezelfde redenen, welke zich zouden verzetten tegen de vestiging van het kantongeregt van Nieuwer-Amstel binnen de grenzen van het 1., 2., 3. of 4. kanton Amsterdam, pleiten dunkt ons tegen de plaatsing van den zetel van een der Amsterdamsche kantons buiten de grenzen daarvan. Art. 34 van de wet op de regterl. organisatie zegt duidelijk: De kantonregter en plaatsvervangers zullen hunne woonplaats moeten hebben in het kanton, en de teregtzitingen houden in de hoofdplaats van het regtsgebied, zijnde de griffier verpligt aldaar te wonen." — De teregtzittingen *moeten* plaats hebben *binnen het regtsgebied*, en regtsgebied bestaat er b. v. voor den regter in zijn kanton; *niet* op het paleis van justicie te Amsterdam.

Maar ook in het belang der justiciabelen behooren de teregtzittingen plaats te vinden, behoort de griffie gevestigd te zijn binnen de grenzen van het kanton. Die stelling behoeft zeker geen opzettelijk betoog en herhaaldelijk is reeds aangetoond, welk een ongerief 't voor handel en scheepvaart zou opleveren, wanneer onze gezagvoerders en schepelingen, naar het uiterste einde der stad zouden moeten loopen, om een verklaring af te leggen, of wanneer men van Marken of het Funen naar de Prinsegracht moest trekken en dus ongeveer een uur afstand afleggen, om de griffie van het kantongeregt te bereiken.

Een laatste bezwaar betreft het gebouw zelf, waarin men de vier kantongeregten wil vestigen. Tot nu toe is er op het paleis van justicie slechts één kantongeregt geplaatst; wij bedoelen dat van het tweede kanton.

En wanneer wij nu zullen hebben aangetoond, dat die lokalen reeds een regterlijk ambtenaar onwaardig zijn, dat men die in niet te onguntig licht kan stellen, dan vragen wij, of men, in stede van aldaar nog meer regterlijke kollegien te vereenigen, het reeds gevestigde niet veeleer moest verplaatsen. De vertrekken van het tweede kantongeregt bevinden zich in een donkere, lage, vochtige onderverdieping. Bij het binnentreden der audiencie-zaal komt, winter en zomer, een onaangename, ongezonde, vochtige lucht ons tegen, die het korte verblijf aldaar reeds zeer onaangenaam doet wezen, ja die lokalen zijn zóó vochtig, dat gedurende den zomer, bij een brandende hitte, er de kagchel moet gestookt worden, willen de griffier en zijne bedienden het er slechts eenige uren uithouden. Reeds vroeger hebben wij hierop de aandacht gevestigd, en gevraagd, of de bekwame ambtenaar, welke aan het hoofd van de griffie van 't kantongeregt staat, en een groot deel van zijn werkzaam leven in dien doodenden atsmospheer moet doorbrengen, geen aanspraak heeft op een ander lokaal, dan waarin zelfs een ijzersterk gestel zou ondermijnd worden. En in zulke lokalen zou men vier kantongeregten willen vereenigen? Gewis dat plan hopen wij nooit te zien verwezenlijken, omdat het strijdig wezen zou met de wet, strijdig met de eischen der burgerij, strijdig met den eerbied en de achting aan de magistratuur verschuldigd."

— Als een vervolg op de voorbereidende maatregelen tot vaststelling eener wet op de volksgezondheid schijnt te moeten worden aangemerkt eene aanschrijving, dezer dagen door den minister van binnenl. zaken aan de gemeentebesturen gerigt, en waarin de aandacht wordt gevestigd op het nuttige van het behoorlijk begraven van gestorven of afgemaakt, vooral van ziek vee. De minister wenscht te weten welke verordeningen hieromtrent bestaan en verlangt, dat de besturen der gemeenten, waar ten deze geene verordeningen bestaan, die alsnog vaststellen.

— De arr.-regtbank te Amsterdam heeft gister eene inzonderheid ook voor notarissen belangrijke beslissing genomen. Zij heeft namelijk een testament nietig verklaard, omdat door de volgende, in het testament voorkomende, woorden: »waarna door mij notaris dit testament aan den testateur is voorgelezen, en gevraagd of het voorgelezene zijn uiterste wil bevatte" niet werd voldaan aan het vereischte der wet, dat uitdrukkelijk worde vermeld, dat door den notaris was gevraagd, voorgelezene den uitersten wil bevatte.

— Een agent van policie te Amsterdam is weken gevangenisstraf veroordeeld wegens het durende 2 uren in de wachtkamer der polic vangen houden van een burger, niettegens er noch kwade trouw noch boos opzet be werd.

— De arrestatië der heeren *S.* te Vlissinge in verband staan met handelingen gepleegd te zigte van de bij Breskens gestrande brik Dol

Te Echtmarke bij Enschede is zekere *Spelb* arrest genomen, beschuldigd van moordaa tegen zijne moeder gepleegd

— In den gemeenteraad van Antwerpen dezer dagen eene zeer belangwekkende disk gevoerd over de vervalsching der levensmidd Uit de beraadslaging bleek het feit, dat een naar maandelijks 10,000 kilogr. van eene zand voor meel verkoopt. Dit zand kost hem meer dan fr. 12 de 100 kilogr.

— Als een staaltje van de zonderlingheid Engelsche regtspleging meldt men het volg Twee jonge meisjes, behoorende tot een der aan lijkste familiën, vervolgd wegens diefstal van boe door middel van opligting onder het opgeven valsche namen van *Ling* en *Marray* gepleegd, we naar de assises van Middlesex verwezen, alwa hare schuld beleden. Niettegenstaande haar naam bekend werd, zijn zij echter, om den harer familie niet te schandvlekken, onder aangenomen naam veroordeeld tot negen maa dwangarbeid. De veroordeeling geschiedde op hare bekentenis, zonder dat één getuige gehoord.

WATERHOOGTE.

Arnhem 4 Dec. 2.77 El + AP., 9.72. Gev.
Rijnhoogte te Keulen 4 Dec 11 voet 3 dm.

Ingezonden.

Mijnheer de redakteur!

Ingevolge uwe uitnoodiging in de Utr. Cou van 18 Nov. jl., waarin *Alpha* zich beklaagt de hooge broodprijzen hier ter stede, hebben ons de moeite getroost, om niet slechts brood Dordrecht, maar ook vleesch uit Amsterdam te komen, en bevonden wij, dat niet alleen de pr verre beneden die in Utrecht stonden, maar kwaliteit ook zeer goed was. Het tarwebrood uit Dordrecht leverde inderdaad een verschil op 5 cts. en was van uitmuntende kwaliteit. Nu gen de marktprijzen alhier iets hooger staan da Arnhem en te Dordrecht, dit kan toch geen schil van 5 cts. per brood opleveren. Amster heeft op nieuw het voorbeeld gegeven met de rigting eener algemeene vleeschhal, met dat ge dat de prijzen daalden, een bewijs te meer, ons, dat de slagters wel de overtuiging beza dat hunne prijzen konden gereduceerd worden. onze stad, waar zoo vele menschlievende inrig gen tot stand zijn gebragt, waar schoolgebou als tempels verrijzen, ontberen wij nog steeds broodfabrieken, welke elders zoo heilzaam wer in deze zoo drukkende tijden. Zou bij de schaars en duurte der levensmiddelen, boven en behalv zorg voor het intellektueele, de Christelijke l ons ook niet roepen ter behartiging der mater belangen onzer mingezegende broeders en zust Er bestaat sedert lang hier ter stede eene groote fabriek van de heeren *Schober;* waarom toch plaats bestuur dier onderneming niet in het midden der eene groote broodbakkerij of meerdere op vers lende standplaatsen; het had dan niet slechts goed debouché van zijn fabrikaat, maar ook burgers waren niet langer afhankelijk van de ge prijzen onzer bakkers. Even zoo zullen kapitalisten wel doen, om eene vleeschinrigting stand te brengen, die reeds dikwijls besproken nog altijd onder ons gemist en verlangd wo Hopende, dat onze stem geen roepende in de w tijn zal blijven, hebben wij de eer ons hoogacht te teekenen *Mijnheer!*

UEd. dv. dienaren
J. M. en K. V.

PETERSBURG, 25 November.

De groote Russische spoorweg-maatschappij met het oog op den gedrukten toestand der ropesche geldmarkt, ontheven van den aanleg lijn Feodoeia-Libau, en zal voor de voltooijing Warschauer en Nischne-Novogorod-lijnen en vertakkingen naar Pruissen, subsidie erlangen. laatste lijnen zullen tegen het eind van 1862 reed zijn. Het kapitaal der maatschappij bedraagt 112,359,617 z. r.; de regering schiet 28 millioen z. r. voor en waarborgt tot 1867 eene zuivere ont vangst van 5,419,385 z. r., en dan tot 1942 5,545,118 z. r. 's jaars. Na 1887 kan de regering de lijnen aankoopen, en na 88 jaren bekomt zij van zelf in eigendom.

Mevr. *Ristori* heeft eergister avond het eerst hier eene volle zaal gehad, bij de opvoering van *Deborah* een drama van *Mosenthal*. De reden, dat het publiek zoo slecht opkwam, was, dat het de Ital. taal niet verstaat. Nu echter was den vorigen avond hetzelfde stuk door eene Duitsche troep gegeven, en behoefde men dus niet om den tekst weg te blijven, die men van den vorigen avond onthouden had.

TURIJN, 1 December.

Volgens tijdingen uit de Basilicate, is de bende uit Bella verdreven was op Bolvano teruggeweken en heeft zij te Recigliano eene ontmoeting gehad, ten gevolge waarvan zij naar de zijde van Cosco gedreven is. Zij wordt nu door troepen van Avellino komende vervolgd. — Omtrent *Borges* heeft men nog geene zekerheid, of hij in het Napolitaansche is, en zoo ja of hij leeft of dood is. Volgens de berigten, zou hij reeds driemalen doodgeschoten zijn. De bende van *Chiarone* is ten getale van 200 man *de Liri* overgetrokken, en den 20. over de grenzen gedreven.

WEENEN, 2 December.

De keizer is gister te Venetië aangekomen.

De benoeming van dr. *Hein* tot minister van justitie heeft niet veel genoegen gedaan. Men twijfelt of hij voldoende kennis van de hedendaagsche regtswetenschap heeft, om Oostenrijk eene wetgeving te schenken, beantwoordende aan de eischen des tijds.

De kardinaal-primaat van Hongarije heeft zijn ontslag verzocht als Obergespann van het Graner comitaat.

Eenige dagen geleden heeft te Nachod in Boheme, een jong mensch van 19 jaren zich opgehangen, omdat hij de toestemming tot een huwelijk met een onbemiddeld meisje, van zijne ouders niet kon verwerven. Men bemerkte zijne noodlottige daad nog tijdig genoeg om hem van den dood te redden, doch hij was geheel bewusteloos; men droeg hem in eene nabij gelegen kamer, waar men hem op stoelen nederlegde en om den geneesheer en den priester zond. In afwachting van hunne komst wendden de ouders een in die streken hoogst bijgeloovig middel aan om hun zoon te redden, hetgeen daarin bestond om hem met het eind hout waaraan hij zich had opgehangen, zoolang te ranselen, tot dat hij weder bij zou komen; het tegendeel had echter plaats, daar de bezorgde ouders zoolang toesloegen tot hun zoon werkelijk de eeuwigheid was ingegaan.

BERLIJN, 3 December.

De regering heeft tot de Staten van het Tolverbond eene cirkulaire gerigt, betreffende de onderhandelingen met Frankrijk. Zij wenscht hun geluk met de ten deze bestaande overeenstemming en met hunne bereidwilligheid tot het invoeren van handelshervormingen, al hetgeen de onderhandelingen zeer eenvoudig maakte. De eischen echter van het kabinet der Tuileriën waren te uitsluitend; Frankrijk verlangde gelijkstelling voor de artikelen die in Duitschland hooger, niet voor die er lager belast waren. Wordt dit bezwaar nu niet uit den weg geruimd, dan zal men, na de staathuishoudkundige hervormingen, in Frankrijk tot stand gekomen, in eene ongunstiger positie komen, doordien Frankrijk, ten nadeele van Duitschland, een stelsel van differentiële regten zal handhaven. Aan represaille-maatregelen kan niet meer gedacht worden, maar een ander middel is hierin te vinden, dat men in liberalen geest de tarieven van het Tolverbond herzie en de natiën daarvan voordeel late trekken, die de Duitsche handel-artikelen op den voet van die der meest begunstigde natiën toelaten. — Alle staten van het Tolverbond hebben geantwoord, dat zij dit plan in overeenstemming achten met het algemeen belang. Van den anderen kant heeft de heer *de Clercq* milder instruktiën ontvangen, zoodat de onderhandelingen weêr zijn aangevangen.

Men verneemt, dat voor de vloot eene leening van 45 millioen zal worden gesloten, in 15 jaren aan te besteden.

Ook de leening voor de verbouwing onzer vestingen zal binnen een niet ver verwijderd tijdperk plaats vinden, daar zoodanige verbouwing door de verbetering der vuurwapenen noodzakelijk geworden.

In de *Pommers. Zeitung* komt een artikel voor over het leger. De schrijver vestigt daarbij de aandacht op de ongerijmdheid dat in Pruissen de diensttijd tot 3 jaren wordt verlengd, terwijl die in Frankrijk tot op 3 maanden wordt ingekrompen. Als in tijd van oorlog, dus eindigt de schrijver, een soldaat in twee à zes weken krijgsvaardig kan zijn, waarom zou zulks in vredestijd althans niet in twee jaren kunnen geschieden? Heeft in 1806 het lang gedrilde of in 1813—15 het ongedrilde Staat gered? Ik zelf heb in 1850 den veldtogt in Sleeswijk-Holstein mede gemaakt en kan uit eigen ondervinding verklaren, dat voor den vijand niet de paradeachtige houding en stijfheid, maar alleen de geestdrift der individuën en van allen te zamen waarde heeft voor een goeden uitslag.

LONDEN, 2 December.

Aan kapitein *Vesey* van de vierde brigade der koninklijke artillerie is bevel gezonden, zijne batterij onmiddelijk ter inscheping naar Canada gereed te maken. De officieren en manschappen moeten van alles worden voorzien, wat bij de verandering van klimaat, in dit ongunstige jaargetijde noodig zal worden geoordeeld.

Een marine-officier alhier komt thans op, om kapt. *Moir* van de Trent ook eene hulde te brengen, voor zijn gedrag. Voor Sebastopol heeft hij zich ook zeer moedig als bevelhebber van een transportschip betoond, terwijl hij voor 13 jaar met eigen levensgevaar de bemanning redde van een Holl. O.-Indievaarder, waarvoor hij van den koning der Nederlanden de groote gouden medalje ontving.

De Royal Charter, in Okt. 1859 op de kust van Wallis gestrand, bevatte ƒ 84,000 aan goud, dat men niet kon vinden; het wrak werd dus voor ƒ 48,000 aan de heeren *Gibbs* en *Bright* te Liverpool verkocht, die thans de kist met goud hebben ontdekt en den inhoud opgehaald.

Zaturdag ll. heeft de beroemde schaakspeler *Paulsen* te Manchester, tegen de schakers dier stad, tien partijen tegelijk gespeeld, zonder het bord te zien. Het merkwaardigste is dat alle partijen den vorigen dag waren begonnen, en de heer *Paulsen* ze dus, — op drie na, die reeds den vorigen dag waren beslist, tot den 22. zet, moest onthouden, ten einde de positie te kennen. De uitslag was: eene partij verloren, eene niet uitgespeeld, drie remise en vijf gewonnen.

De berigten, gisteren met de Persia aangebragt, bevestigen niet wat de *Patrie* gemeld heeft, dat nl. Nieuw-York geïllumineerd is toen de tijding van het gebeurde met de Trent er bekend was. Volgens dezelfde berigten, heeft kapitein *Wilkes*, gelijk reeds gisteren gemeld werd, zijne instruktiën te buiten gegaan. De *New-York-Herald* zegt, dat hij gewis gedesavoueerd zal worden, en de regering zich bij ons kabinet verontschuldigen zal, maar dat de uitlevering der gevangenen niet zal kunnen plaats vinden, zoodat, als daarop wordt aangedrongen, het kongres fondsen zal moeten aanwijzen voor 500,000 man meer en voor verscheidene honderde schepen! Die konklusie is niet zeer logisch, want, bekent de N. Amer. regering dat zij ongelijk heeft, dan is het natuurlijk gevolg, dat zij ook de wederregtelijk opgeligte kommissarissen uitlevere, anders toch zou het desavoueren en zich verontschuldigen weinig beteekenen.

Men meldt, dat, toen de Noordelijken Beaufort binnentrokken, er slechts één blanke was en deze geheel beschonken. De negers toonden zich zeer verheugd en legden wraaklust tegen hunne vroegere meesters aan den dag. Het distrikt Beaufort, waar schoone katoen wast en ook uitmuntend graan, heeft dit jaar 12672 balen katoen opgeleverd, van onderscheiden kwaliteit en elk wegende 400 pond. De bevolking bestaat, volgens de telling van 1860, uit 5947 blanken en 32,247 zwarten. In het naburig distrikt Colloton zijn 7405 blanken en 31,771 slaven, en dit brengt jaarlijks 13 à 14.000 balen katoen voort. Wat met al die slaven zal gedaan worden weet men nog niet. Uit eene proklamatie van generaal *Sherman* tot de Karoliners zou men mogen opmaken, dat zij na den oorlog zullen worden teruggegeven, doch daar tegenover staat een speech, waarin dezer dagen kolonel *Cochrane* zeide, dat men zich van de slaven meester maken en hen des noods wapenen moest om mede te werken tot den triomf van de regten der menschheid; en dit heeft de sekretaris van oorlog bekrachtigd.

PARIJS, 3 December.

Morgen zal een geheime raad gehouden worden, men zegt over onze houding in het geschil tusschen Engeland en Amerika.

Men zegt, dat de heer *Fould*, nu hij niet door eene ontwapening kan bezuinigen, zeer in verlegenheid verkeert wat betreft de verwezenlijking zijner financiële hervormingen. Men spreekt dus weder van een *income-tax*.

De heer *Fould* houdt zich op het oogenblik bezig met een zeer naauwkeurig rapport over de gemeente-financiën en de administratie van den Seine-prefekt.

Men zegt, dat de sekretaris van buitenl. zaken te Washington aan lord *Lyons* verklaard heeft, dat zijne regering meende, dat het Engelsch kabinet, door het Zuiden als oorlogvoerende partij aan te merken, de kwestie geprejudicieerd en eene ernstige handeling tegenover het Noorden begaan heeft.

De *Pays* zegt, dat de Engelsche regering besloten heeft, ingeval zij geen genoegdoening erlangt, lord *Lyons* terug te roepen, het Zuiden te erkennen en de blokkade op te heffen. — Hetzelfde blad maakt melding van een gerucht, volgens hetwelk de keizer zijne bemiddeling tot eene schikking heeft aangeboden.

Dr. *Véron* trekt heden in *Const.* te velde tegen eene ontbinding der kamer.

Volgens berigten uit Londen, weigeren de assurantie-maatschappijen de naar Amerika bestemde schepen en ladingen te verzekeren. Zij willen eerst weten welk besluit de regering neemt.

Uit Athene meldt men, dat het kabinet zijn ontslag heeft aangeboden. De koning heeft het nog niet aangenomen.

BRUSSEL, 4 December.

De debatten in de kamer duren over het antwoord der troonrede voort; thans over een § amendement van den heer *Debaetz*, waarin de kamer de hoop uitdrukken zou, »dat de regering de grieven, waarover de voorstanders der Vlaamsche taal en letterkunde zich zoo dikwijls beklaagd hebben, zal uit den weg ruimen." De regering bestrijdt echter dit amendement.

De brand te Antwerpen is noodlottig, dewijl verscheidene personen daarbij zijn omgekomen, doch had nog noodlottiger kunnen worden, zoo de brand de schepen in het dok had bereikt. De zeilen van eene Engelsche bark hadden reeds vuur gevat; doch door de vlugheid en den moed der matrozen werd de vlam gestuit. Al de schepen werden daarop in het midden van het dok gehaald, en de gevaren aldus voorgekomen. De goederen op de Kade werden weggehaald en alzoo voor vernieling beschermd. Alle reddingsmaatregelen gingen met levensgevaar gepaard. De brandende en onder een donderend geraas ineenstortende perceelen vormden slechts één vuurklomp, welke in grooten omtrek eene verzengende hitte verspreidde; de vuurregen van de brandende gebouwen was gevaarlijk voor nabij staande huizen, die men voor verdere verspreiding van den brand moest beveiligen. Eerst om middernacht slaagde men er in, den brand meester te worden. De nieuwe brandspuit van den heer *Wood*, die een waterstraal van niet minder dan 1000 liters per minuut geeft, was van groot nut. Uit Mechelen waren ook brandspuiten aangebragt.

Den volgenden dag tot des middags waren de spuiten nog bezig, om den brand in de kelders te blusschen, waaruit zware rook opsteeg en die met voorraad verfhout, terpentijn, enz. gevuld waren.

In de verbrande gebouwen bevonden zich onderanderen een voorraad van 130 à 150,000 hektoliters graan; eene hoeveelheid wol ter waarde van 2 millioen; 6 à 700 vaten tabak; 2 à 3000 balen koffij, enz

Onder de omgekomene menschen telt men den architekt *Stoop*, die, met den magazijnmeester, en een aantal officieren, soldaten en werklieden, door de snelle uitbreiding van den brand afgesloten, een waren marteldood is gestorven.

In het hospitaal zijn verscheidene gewonde personen, waarbij ook militairen gebragt, die zich aan dronkenschap hadden schuldig gemaakt. Het misbruik van den drank heeft enkele menschen in de vlammen doen omkomen.

Zondag avond heeft in eene herberg te Antwerpen eene schandelijke weddingschap plaats gehad. Twee cigarenmakers, reeds half dronken, wedden met een kameraad, dat zij even veel jenever als hij bier zouden drinken. De aanwezigen deden niets om deze weddingschap tegen te gaan en de herbergier bewilligde er in den drank te geven. De twee cigarenmakers ledigden ieder in korte oogenblikken een liter jenever en zij zouden aan de tweede liter beginnen, toen zij bewusteloos ter neder zegen. Men bragt hen dadelijk naar het hospitaal. De eene stierf onder weg en de andere verkeert in hopeloozen toestand.

ADVERTENTIEN.

, De ondergeteekende doet een beroep op de liefdadigheid van zijne vrienden en bekenden, zoo binnen als buiten deze Gemeente, ten behoeve van eene **achtingswaardige weduwe**, die op hoogen ouderdom, zich in uiterst armelijke omstandigheden bevindt en met zorg den winter tegengaat. Hij hoopt en vertrouwt, dat velen hem zullen willen helpen om haar treurig lot te verzachten, door het blijmoedig geven van grootere of kleinere giften, die beide het haar zullen bewijzen, dat God de weduwen in kommer staande houdt.

Mariaplaats. W. J. JORISSEN Mzn., *Predt.*

, Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER E. J. BEUNKE, geliefde Echtgenoote van
Utrecht
3 December 1861. P. R. BEKKER.

GROOT VOCAAL EN INSTRUMENTAAL
CONCERT,
TEN VOORDEELE VAN HET BERTHAFONDS,
MAANDAG 9 December,
In het Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen
des avonds ten 7 ure.

PROGRAMMA.

I.

1. Symphonie van Schumann.
2. Bas-aria van Mozart, te zingen door den Heer CRAEYVANGER.
3. 24. Concert van Viotti, voor viool.

II.

1. Nonetto van Spohr, uit te voeren door leden van het Utrechtsche Orchest.
2. Loreley van Hiller, uit te voeren door de leden van het Utrechtsche Zanggenootschoop.

Toegangkaarten à ƒ 1,50 bij inteekening, op lijsten voorhanden bij de Muziekhandelaars RAHR en BEKKER. Aan de deur der Zaal worden geene kaartjes afgegeven, dan alleen à ƒ 2.—, tot introductie van dames van inteekenaars. L. W. A. BESIER.

Utrechtsche Studenten-Concert.
OPGERIGT IN 1823.

, Het **EERSTE DAMES-CONCERT** zal plaats hebben op Woensdag 11 December 1861, des avonds ten zeven ure, in het Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen.

Namens de Commissie,
M. W. H. HOOFT,
Secretaris.

*** De Notaris VAN HEIJST, te Wijk bij Duurstede, zal, op Donderdag den 12 December 1861, vóór den middag ten 11 ure, ten huize van P VAN WOUDENBERG, te *Sterkenburg*, onder Driebergen, verkoopen:

Eene partij **Opgaande boomen**, **Boonstaken**, **Rekhouten**, **Deksparren** en **Brandhout**, en vier Bosschen zwaar **Eiken- en Elsen Hakhout**. Breeder bij biljetten.

Aanwijzing geschiedt door den boschwachter R. VAN ZOEST te Sterkenburg.

TE HUUR

*** Een HUIS met 5 Kamers, Zolder, Keuken, Kelder en Plaatsje, op een fatsoenlijken stand, met Mei te aanvaarden; franco te bevragen bij E. J. VAN SCHAICK, timmerman, Boothstraat.

*** De ondergeteekende heeft de eer zijnen geachten begunstigers te berigten, dat hij op heden eenen **Winkel in Sigaren** heeft geopend in de Korte Smeesteeg Wijk A No. 432.

Utrecht, 5 Dec. 1861 D VAN DORSSEN.

Bokkenwagen. St. Nicolaas.

*** **te koop** aangeboden: Een keurig TENTWAGENTJE met of zonder GEIT; franco te zien bij A. SCHMIDT draaijer, *Nieuwe Gracht*.

OESTERBERIGT.

*** De ondergeteekende berigt aan zijne geëerde begunstigers, op heden weder ontvangen te hebben eene partij groote **Zeeuwsche** en **Texelsche Oesters**, groote Engelsche *Sprot*, Engelsche *Bokking*, *Citroenen*, gemarineerde en extra groote *Bootmans Winterharing*, blanke fijne gemalen *Leng*, dito *Rondvisch*, *Sardines à l'huile*, Engelsche *Bieren*, *Minerale Wateren*, en al wat verder tot zijn vak behoort.

K. PRINS,
het eerste huis op de Vischmarkt bij het Stadhuis.

*** Voor JONGE LIEDEN, welke bij de Ned. Rhijn-Spoorw. Maats. als Volontairs mogten worden aangenomen, biedt zich de gelegenheid aan tot **inwoning** bij eene fatsoenlijke familie in het midden der stad wonende.

Adres lett. O. bureau dezer Courant.

*** **Men verlangt** voor eene fatsoenlijke stille Jufvrouw van gemiddelden leeftijd, eene ONGEMEUBILEERDE RUIME KAMER met Alkove, liefst met den Middagkost en gelegenheid tot berging van eenige kisten. Opgave onder letter C franco aan het adres der uitgevers dezer Courant.

*** Er wordt verlangd op een Buiten in de provincie Utrecht, bij eene familie, die het geheele jaar buiten woont, eene TWEEDE MEID, van de P. G., bekwaam in het opdoen der Wasch, in het Stijven, Strijken, Naaijen en Stoppen, en daarbij tot het verrigten van huiswerk. Zij, die als zoodanig zijn werkzaam geweest, zullen de voorkeur hebben. Adres met franco brieven letter T, bij de boekhandelaren J. G. VAN TERVEEN EN ZOON, O. Gracht over de Bezembrug.

Onder onze ruime sortering van allerhande TOILET-ARTIKELEN bevelen wij bijzonder aan:

DE ECHTE TANDZEEP van Dr. SUIN DE BOUTEMARD, maakt de Tanden zuiver wit, zonder het émail aan te doen, bewaart ze voor ziekelijke aandoeningen en houdt den mond frisch. Het stuk kost 40 Cts. en is toereikende voor een half jaar.

DE ECHTE Dr. BORCHARDT'S ZEEP is zamengesteld uit fijne aromatische en etherische Oliën en delfstoffelijke bestanddeelen, verwijdert puisten, schubben, levervlekken, zonnebrand, sproeten, en geeft aan de huid door alle jaargetijden dat fluweelige, veerkrachtige en frissche voorkomen, dat de schoonheid zoo zeer verhoogt. Men gebruikt ze met een wollen lapje, waarmede men de huid een of tweemaal daags wascht. De Prijs is 40 Cts.

GEBR. LEDER'S BALSAMISCHE AARDNOOT-OLIEZEEP, die de huid reinigt zonder stramming te veroorzaken, haar zachtheid en lenigheid geeft en voor den invloed der weersveranderingen beveiligt, als koude, hitte, wind, enz. Het stuk kost 20 Cts.

Dr. HARTUNG'S KRUIDENPOMADE versterkt den groei van het haar en werkt zoo voordeelig, dat de laatste levenskiem in den knobbel weder ontwikkeld wordt en een nieuwe wasdom begint. Zij verhindert het uitvallen en ontijdig grijs worden, maakt het krachtig, glanzend en golvend. Het glazen Potje is 75 Cts.

DE KINA-OLIE van Dr. HARTUNG werkt zeer weldadig op het Haar en is vooral bij kinderen zeer nuttig, daar zij het buitengewoon digt en fijn als zijde maakt. Aan den baard geeft zij eene zachte buigzaamheid, terwijl zij zich bijzonder onderscheidt door de eigenschap de Haren een schoonen glans te geven. De Flacon kost 75 Cents.

Amsterdam, verkoophuis.		Hilversum, Andr. de Wit.
Utrecht,	T. Uhlenbroek Choorstr.	Kuilenburg, J. v. Hondius.
	T. Uhlenbroek O. Gracht bij de Hamburgerbrug.	Loenen a/d Vecht, Wed. Mulder.
	L. J. R. Bosch Lijnmarkt.	Vianen, B. Swaving.
	P. J. Huinck "	Wijk bij Duurst., Wed. C. Zorn.
Amersfoort	A. H. v. Ruiven.	IJsselstein, J. Groenhof.
	M. Steijreiff.	Zeist, C. G. Adlung.
Baarn,	E. v. Dapperen.	En in de bekende depôts in de andere steden.
	Gez. Petersen Nolbe.	

*** Een fatsoenlijk BURGER MEISJE, P. G., 23 jaar oud, zag zich gaarne met Febr. a. s. geplaatst als **Buffetjufvrouw**, zijnde reeds jaren in dat vak werkzaam geweest. Hierop reflecterende gelieve men zich te adresseren met franco brieven onder lett. L bij den Boekhandelaar J. MADO, Utrecht.

COIFFURE JEANNE D'ARC.

*** La plus nouvelle et la plus élégante pour les jeunes demoiselles. — S'exécutant facilement en 5 minutes avec ou sans fillet.

Grand assortiment de nattes tresses, Berthes et Protecteurs aux prix les plus modérés.

F. LABBÉ, 45 Lijnmarkt.

*** Bij de Wed. J. R. VAN ROSSUM is uitgegeven:

DE MENSCHWORDING EN KINDSCHHEID
van onzen Heer **Jezus Christus**,
een **GEBEDEN- en MEDITATIE-BOEK**
voor den ADVENT.
door den H. ALPHONSUS MARIA DE LIGUORI.
Prijs 75 Cents.

*** **Te koop**, een RUSSISCHE PELS en paar dito LAARZEN, bijzonder geschikt op reis of rotjaal op de arreslede, voor *f* 130,—, zijnde weinig naar de waarde; te bevragen franco den Boekh. J. J. H. KEMMER alhier.

*** De Pillen van Holloway. Indigestie, gal, hoofdpijn. Deze ongesteldheden worden dikwijls als gering beschouwd, maar men moet wel in zijne gedachten houden dat bij eenvoudig verzuim deze geringe ongesteldheden een zeer ernstig karakter kunnen aannemen. Geeft dig acht op eene ongestelde maag, neemt de Pillen Holloway, wrijft zijne beroemde Zalf over het voornaamste deel van de maag en van de lever, en gij zult in verandering ondervinden in uwe spijsvertering; gij eetlust, sterkte en geestkracht krijgen. De verbetering hoewel trapsgewijze zal volkomen en duurzaam zijn geneesmiddelen beletten het terugkeeren der ongesteldheden de Pillen zullen goed bevonden worden om het bloed zuiveren, terwijl de Zalf eenen heilzamen invloed op de huid uitoefent.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als Doosjes pillen à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 6,75, *f* 1 *f* 20,50. Potjes Zalf à 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 13,85, *f*

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen L. J. GROOTENDORST, te Utrecht; bij G. C. T. VAN ROEMER, te Amersfoort; en bij J. STRAATMAN, dépôthouder te 's Bosch, alsmede te Londen, Strand, en New-York 80 Maide Lanne. HOLLOWAY's etablissement

*** Bij de Uitgevers L. E. BOSCH EN ZOON is verschenen en bij den boekhandel alom verkrijgbaar gesteld:

UTRECHTSCHE VOLKSALMANAK voor 1862,

versierd met het portret van wijlen den hoogleeraar J. Ackersdijck, 3 Plaatjes en 1 Kaart

Het Mengelwerk bevat bijdragen van de Heeren Dr BEETS, S. J. VAN DEN BERGH, L. BOSCH Sr., BEGER, J. B. CHRISTEMIJER, J. C. VAN EELDE, Ds GRAADT JONCKERS, J. A. F. VAN HEECKEREN, W J HOFDIJK, C. KRAM, Dr. RÖMER en Dr. WAP; Levensschetsen van wijlen de Heeren Mr. **J. ACKERSDIJCK**, Mr. **A. C. HOLTIUS** en Mr. **J. C. MARTENS VAN SEVENHOVEN.** Onder de bijdragen zijn er: *Over het klooster Chartroise; over F. van Goude, de Bisschoppen van Utrecht* 1604; *de St. Thomas-kapel en de St. Maartenskerk; het huis Haar; over de Vrijbrieven; over het Krankzinnigen Gesticht te Utrecht* 1461—1861; *Utrecht's Akademie feest* 1861; *de Boekdrukkunst in Utrecht* 1470; *een Utrechtsch Oculist in* 1659; *bezoek van Keizers Koningen te Utrecht, gedurende* 900 *jaren;* enz. PRIJS: *f* **1,20,** In Karton *f* **1,40.**

DE TAAL DER BLOEMEN

benevens

een kort overzigt der **Plantenkunde** *en een* **Alphabetisch Register** *der behandelde Bloemen* *in* **5 TALEN, met fraaije platen in kleurendruk**

Deze keurige uitgave kan als een noodwendig handboekje geacht worden voor allen, die bloemen willen kennen, en zich omtrent de beteekenis wenschen in te lichten. Het is met veel zorg geven, en in een *fraai bandje* gebonden, verkrijgbaar à *f* **1,85.**

Voor **St. Nikolaas** geschenk is het *uitmuntend* geschikt.

N. D.	**GEHUWD.**	
14	F. W. G. Kemmann en J. G. Seijffardt.	Zwolle.
28	E. A. v. der Meulen en W. P. Willer.	Arnhem.
29	R. T. Mees en Z. Uniken.	Stadskanaal.
29	W. Otten en E. G. Verhoeff.	Amsterdam.
29	E. C. Ortt en A. D. Smits.	Rotterdam.
	BEVALLEN.	
29	C. C. Boonacker geb. Fangman, d.	Leijden.
29	S. P. J. de Backer geb. Geene, z.	Goes.
30	H. Eilers Koch geb. Smith, z.	Rotterdam.
27	J. A. Janniuk geb Reeriuk, d.	Enschede.
29	J. M. Roldanus geb. Visscher, d.	Middelharnis
30	E. Rijnders geb. Smit, z.	Rotterdam.
30	E. C. Ram geb. v. Leeuwen, d.	Amsterdam
29	E. G. Terlingen geb de Groot, d.	"
1	A. Vlasveld geb. Meurs, d.	Valkenburg.
1	S. de Veer, geb. Tijl, z.	Delft.
27	G. C. W. Veenstra geb. Rombout, d.	Amsterdam.
28	E. W. Veenman geb. v. Beusekom, d.	Rotterdam.
27	E. C. Vermijnen geb. de Groot, d.	"
30	W. v. der Wal geb. Kooij, z.	Alkmaar.
	OVERLEDEN.	
30	F. H. Buijs, z.	Zaandijk.
30	T. v. Brink, 45 j.	Zutphen.
25	J. v. Hulst, 27 j.	Leeuwarden.
27	J. ter Haar, 77 j.	Haarlem.
29	Th. J. H. Jansen geb. Haerten.	Amsterdam.
30	J. C. Kuilenburg geb. v. Andel, 37 j.	Gorinchem.
29	A. G. R. Martin, d.	Leijden.
27	A. C. Nielsen geb. v. Aken, 34 j.	Oudewater.
26	L. D. Pauwert geb. Janssen, 73 j.	Amsterdam.
1	C. Pluijgers, z., 23 j.	Rotterdam.
27	H. C. F. Rappel, d., 5 j.	Amsterdam.
2	L. J. Reese, d.	"
2	G. Romijn, z.	Arnhem.
28	Mej A. M. Spit, 69 j.	Rotterdam.
29	D. Schoute, 71 j.	Wormerveer.
30	M. Steenmeijer geb. Busing, 64 j.	Haarlem.
28	M. v. de Water geb. Koek, 73 j.	Z.-Bommel.
30	P. Zwartendijk geb. v. Leeuwen, 74 j.	Rotterdam.

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM, 4 December.

Tarwe prijsh.; b. Pools. *f* 397 per 2400 kilo; 124 pd. ger. b. Pools. *f* 332. Rogge met goeden handel; 126 pd. Zweeds. *f* 258 Zaan; 115, 120 pd. Gall. *f* 220 à 240; 119 pd. Berdianski *f* 238; 118, 119 pd. Petersb. *f* 244 à *f* 247; 118 pd. Arch. *f* 244; 121 pd. Petersb. *f* 251; op levering Maart *f* 238; Mei *f* 238.

PRIJZEN VAN KOEPONS EN LOSB. OBLIGATIEN.

Metalliek	*f* $21.02\frac{1}{2}$	Pruissische	*f* 35.—
Nat. Met. Koep.	" 29.10	Spaansche.	" -,—
Napelsche	" —,—	Sp. Coep. per fr.	" —,—
Div. Eng. in £	" 11,80	Hamb. Russen.	" 32,75
Eng. Russen	" 11.80	Russ. in Zilv. R.	" —,—
Fransche	" $55\ 87\frac{1}{2}$	Poolsche in fl.	" 27,25
Belgische	" 56 —	Dollars	" —,—

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederlandsch Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenb*

Dec.	Uren	Wind-rigt.	Wind-kr. N. K.	Barom. hoogte	Ther. F.	Afwyk. d. Temp.	Vochtigh.	Gev. regen.	Opmerk.
4	2	zo.	0 5	768.59	36.7	— 4.3	0.77	0.	Helder.
	10	zo	5 5	65.08	31.1	— 6 5	0 89	0.	id.
5	8	zo	7.5	59.35	27.7	— 8.6	0.81	0.	Ligt b

4 Dec. 's morg. Barometerafwijkingen in afdalende Hartlepool Utrecht · 11.2, Portsmouth=Yarmouth + Parijs + 7.3, Plymouth + 7 1, Havre 5.6 en + 4.1. Grootste verschil = 7.1 mm.

AMSTERDAM 4 December 1861.

Nederland.			
Werkel. Schuld . . . . $2\frac{1}{2}$ pCt.	$62\frac{1}{4}$	$62\frac{7}{8}$	
" " . . . . . . 3 "	75		
" " . . . . . . 4 "	$98\frac{11}{16}$	$99\frac{15}{16}$	
Oostindische Leening . 4 "	97		
Aand. Handelm. . . . $4\frac{1}{2}$ "	136	137	
Aand. Holl. Spoorweg	94		
Rijn-Spoorweg 2e L. . $4\frac{1}{2}$ "	$99\frac{7}{8}$		
België.			
Certifik. bij *Rothschild* $2\frac{1}{2}$ "	$53\frac{7}{8}$		
Spanje.			
Obligatiën . . . . 3 "	$41\frac{1}{4}$	$41\frac{3}{8}$	
" . . . . 3 "	51	$51\frac{1}{8}$	
" Binnenl. . . 3 "	$47\frac{3}{16}$	$47\frac{5}{16}$	
Amortisable Schuld	$16\frac{3}{8}$	$16\frac{1}{2}$	
Portugal.			
Obligatiën . . . . 3 "	$45\frac{3}{8}$		
Obligatien 1856/60 . . 3 "	$44\frac{3}{8}$	$44\frac{1}{2}$	
Rusland.			
Oblig. *Hope & Comp.* 5 "	$101\frac{1}{2}$		
Cert. 1840 . . . . 4 "	$73\frac{3}{8}$	$73\frac{1}{2}$	
" Orig. 2e, 3e, 4e L. 4 "	$73\frac{1}{8}$		
Oblig. 5de Serie. . . . 5 "	81		
" 6de Serie 1855 5 "	$92\frac{1}{4}$		
" te Londen 1859 3 "	$58\frac{1}{4}$	$58\frac{1}{2}$	
" bij *H. & Co.* 1860 $4\frac{1}{2}$ "	$89\frac{3}{8}$	$89\frac{5}{8}$	
Certifik. van Assig. . . 6 "	$54\frac{1}{4}$		
Oostenrijk.			
Oblig. Metalliek . . . . 5 "	$44\frac{15}{16}$	$45\frac{1}{8}$	
" Metalliek . . . . $2\frac{1}{2}$ "	$23\frac{5}{8}$	$23\frac{11}{16}$	
" Rente Amst. . . 5 "	$68\frac{5}{8}$	$68\frac{3}{4}$	
" Nat. 1854 . . . . 5 "	$54\frac{3}{16}$	$54\frac{7}{16}$	
Bankaktiën	628	630	
Aandeelen 1854	193		
Brazilië.			
Geldl. 1860 . . . . . . $4\frac{1}{2}$ "	$87\frac{7}{8}$	88	
Amerika.			
Ecuad. Obligatiën 1855.	15		
Venezuela Obligatiën . 3 "	$20\frac{7}{16}$	$20\frac{9}{16}$	
Obligatien . . . . $1\frac{1}{2}$ "	$10\frac{5}{16}$		
Gren. Obligatiën . . . $4\frac{1}{4}$ "	$15\frac{3}{16}$	$15\frac{5}{16}$	

Russ. Spw. Aand. volg. $190\frac{1}{2}$, 4 pCt. —; Oost. Sp — Braz. 1852 83, 1858 88; Gren. 20, uitg. $5\frac{1}{2}$.

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.

BIJVOEGSEL

BIJ DE UTRECHTSCHE COURANT VAN

DONDERDAG 5 December 1861, No. 289.

KENNISGEVING,

AFLOSSING VAN SCHULD.

Ter kennis van de daarbij belanghebbenden wordt gebragt, dat ingevolge de gedane aankondigingen, op den ... dezer de openbare uitloting heeft plaats gehad van ... deelen in de onderscheidene geldleeningen dezer stad ... dat daarbij zijn uitgeloot:

van de geldleening van 1836:
No. 52, 73, 74, 92 en 94, aflosbaar 1 Jan. 1862;

van de geldleening van 1841:
No. 24, 37, 58, 60, 63, 91, 97, 105, 111 en 132, aflosbaar 1 April 1862;

van de geldleening van 1842:
No. 32, aflosbaar 1 Februarij 1862;

van de geldleening van 1844:
No. 23 en 96, aflosbaar 1 Januarij 1862;

van de geldleening van 1855:
No. 13, 14, 18, 19 en 39, aflosbaar 1 Jan. 1862;

van de geldleening tot oprigting van het Gebouw ... Kunsten en Wetenschappen:
No. 13, 25 en 110, aflosbaar 1 Mei 1862.

Verders wordt aan den belanghebbende herinnerd, dat niet ter aflossing is aangeboden het met 1 Januarij ... aflosbaar gestelde aandeel No. 106 der geldleening, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 10 Mei 1836 No. 69.

Utrecht, ... Nov. 1861.

De Secretaris der stad Utrecht,
H. G. RÖMER.

KENNISGEVING.

Burgemeester en Wethouders der stad Utrecht doen te weten dat de tijd, gedurende welken het vrij zal staan om ... van het bolwerk *Lepelenburg* **kosteloos** te vervoeren is verlengd tot den 15. December 1861.

Utrecht, 30. Nov. 1861.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
W. M. J. VAN DIELEN, Weth.
Ter ordonnantie van dezelven H. G. RÖMER.

Gemeente Raad van Utrecht.

Zitting van Donderdag 28 November.

Voorzitter Mr. *W. M. J. van Dielen.*

Tegenwoordig zijn 21 leden, afwezig de HH. ...en, *Trip*, *v. Geuns*, *v. Boetzelaer*, *de Jong*, *Me...rkamp*, *Bosch* en *van Veersen.*

Is ingekomen, eene missive van Gedep. Staten, houdende goedkeuring der begrooting voor de dienstdoende schutterij 1862, — voor kennisgeving.

Wordt ter tafel gebragt:

eene voordragt betreffende het beheer der bank van leening alhier, — ter sekretarie.

eene voordragt in verband met het leggen der pijpen voor de stedel. gasfabriek, en strekkende, om de partikulieren, die zich vóór of gedurende het leggen der pijpen, voor de verlichting hunner woningen aanmelden de aanvoerpijpen van af de groote buizen tot aan de huizen kosteloos te verschaffen, — ter sekretarie;

eene voordragt tot vernieuwing der pacht van de tol- en jaagpadgelden aan de Nieuwesluis en der sluisgelden aan de sluis aldaar, voor een jaar, — alsvoren.

De heer *Pabst* stelt voor, om de zaak dadelijk in behandeling te nemen. De tijd toch tusschen heden en 1 Januarij 1861 is zoo kort, dat indien de raad het voorstel verwierp, er naauwelijks tijd zoude zijn om eene openbare verpachting te doen plaats hebben.

De heer *Jongeneel* geeft zijne verwondering te kennen, dat met de indiening van een nieuw tarief zooveel tijd verloopt. Het is in een oogenblik te maken; want het beginsel van heffing naar den tonneninhoud is een zeer bekend beginsel. Spr. vindt het hoogst onbillijk, om de schipperij een jaar langer aan een tarief te onderwerpen, dat zooveel aanleiding tot knevelarij gaf.

De *Voorz.* zegt, dat het tarief nog in handen der komm. van financiën is, en dat, zoo het al door den raad wordt aangenomen, toch nog de koninklijke goedkeuring vereischt wordt, hetgeen nog al eenig tijdverlies zal veroorzaken.

De heer *Boer* is niet voor eene dadelijke behandeling. Hij onderstelt dat, daar vele leden der verg. het ontworpen tarief niet eens kennen, zij zich bezwaard zullen gevoelen, daarover thans reeds een oordeel uit te spreken.

De heer *v. Lier* vereenigt zich met het bezwaar door den heer *Boer* geopperd en geeft den heer *Pabst* in bedenking, zijne motie in te trekken.

De heer *Pabst* doet opmerken, dat in het voorstel geen sprake is om een nieuw tarief in te voeren, maar dat alleen de vraag moet beslist worden: zal de loopende verpachting op den ouden voet blijven voor een jaar of korter? Hij is daar tegen, omdat hij begeert, dat er openbaar zal verpacht worden, om de konkurrentie uit te lokken, en juist doordien de pachttijd slechts over een jaar loopt, een nieuwe ondernemer zich van de opbrengst, zonder groot risico, zal kunnen overtuigen.

De heer *Boer* meent, dat deze zaak eenigermate zamenhangt met die nadere voordragt. Hij merkt aan, dat het voorstel strekt, om de pacht nog voor een jaar te gunnen, doch onder voorwaarde, dat als gedurende dat jaar een ander tarief wordt aangenomen, de pachter zich daaraan zal onderwerpen. Het is dus alleen een maatregel om de zaak loopende te houden, ook wanneer op 1. Jan. nog geen nieuw tarief mogt zijn vastgesteld.

De heer *Jongeneel* is er voor, dat de zaak niet dadelijk behandeld wordt, daar hij verlangt, dat alle leden kennis kunnen nemen van dat hoogst ongelukkig tarief, een tarief, dat zoodanig ingerigt is, dat de grootste willekeur kan plaats vinden. Men zegt nu, de pachter zal zich aan het nieuw tarief als het wordt vastgesteld, onderwerpen, maar men zal zich juist door de pacht te hernieuwen de handen gebonden hebben.

De heer *Pabst* zegt, door de gewisselde gedachten beter ingelicht, zijn voorstel in te trekken.

Wordt hierop besloten de voordragt ter sekretarie neêr te leggen.

Worden nog ter tafel gebragt:

eene mededeeling van B. en W. betreffende de regeling van het onderwijs in vrouwelijke handwerken, — alsvoren;

de 2. sup. kohieren der honde bel. 1861, — alsv.;

eene voordragt tot afwijzende beschikking op een rekwest van *A. v. Niekerken* c. s., houdende verzoek tot verbetering der bestrating buiten Katharijne, op den weg naar Jaffa, — alsvoren;

een rekwest van jhr. *L. Stern*, houdende verzoek om ontslag als kontroleur der plaatsel. b l., — alsvoren;

een rekwest van jhr. *E. L. Leijssius*, houdende verzoek om voor bovengenoemde betrekking in aanmerking te komen, — alsvoren;

vijf ontwerp-raadsbesluiten betreffende rekwesten in zake de dir. bel. van *C. Pot*, *C. M.* en *A. C. J. van Eelle*, *J. J. van Nederop*, *J. Schoitewijzer* en *G. A. Lambert*, — alsvoren.

Aan de orde is het verslag over het adres van het Collegium Musicum Ultrajectinum.

De heer *Pabst* merkt aan, dat het eerste punt van het rapport waarover men zal besluiten, twee deelen bevat, *a.* dat aan het Collegium kenbaar zal worden gemaakt, dat het vrij is, van de diensten van den heer *Kufferath* al of geen gebruik te maken, *b.* dat door de stad zal worden gegeven *f* 250.00 meer dan het Collegium tot hiertoe genoot. Dewijl Spr. ongeneigd is om de subsidie te verhoogen, verzoekt hij, dat over de beide onderdeelen afzonderlijk zal worden gestemd.

De heer *Sanders* merkt aan, dat de komm. geene verhooging van subsidie voorstelt. Het kollegie heeft altijd *f* 1000 gehad, en tegen zijn zin heeft men het, in plaats van een vierde van die som, de diensten van een direkteur gegeven. De komm. stelt nu voor, de pressie daardoor tot nu toe op het kollegie uitgeoefend op te heffen en terug te keeren tot den normalen toestand. Moest voor het eerst een subsidie worden verleend, dan zou over de hoegrootheid verschil van meening kunnen zijn; maar hier had men eene aanleiding om *f* 1000 voor te dragen. De bedoeling was niet die *f* 250 meer te geven voor een nieuwen direkteur, daartoe zou dit onvoldoende zijn, maar terug te komen tot den vroegeren toestand.

De heer *Boer* deelt volkomen het gevoelen der komm. nopens verschillende door haar behandelde punten, uitgenomen bij dat, waar zij voorstelt, aan het zoogenaamd stads-koncert eene jaarlijksche uitkeering te doen van *f* 1000, dat, naar hij zegt, schijnbaar eene *verhooging* van het subsidie zijn zou en zulks inderdaad moet geacht worden. Spr. beschouwt deze inrigting als eene zaak, die eigenlijk steeds is uitgegaan en nog uitgaat van partikulieren, van eene partikuliere vereeniging, die zich de belangen der toonkunst heeft aangetrokken. Treedt men in de geschiedenis van het zoogenaamd stadskoncert, die tot zeer hooge oudheid opklimt, dan ziet men, dat reeds in 1628 eenige liefhebbers der muziek zich vereenigd hebben tot eigen oefening en zich gewend tot de vroedschap om een lokaal. Sedert is dat zoo voort gegaan, tot in 1716 de zoogenaamde heeren van het Collegium Musicum zagen, dat de zaak niet goed ging en ongeveer dezelfde bezwaren te kennen gaven als men thans in het ingezonden adres leest. Zij wilden ook toen hunne taak niet voortzetten en de zaak overgeven aan het stedelijk bestuur; dit is daarin niet getreden, men schijnt de vereeniging echter door eene kleine toelage in het leven gehouden te hebben. De verdere geschiedenis zal Spr. niet volgen, maar dat is reeds genoeg, om te komen tot de overtuiging, dat het hier eene inrigting geldt door partikuliere krachten opgerigt, en die door de regering nooit als eene bepaald stedelijke inrigting werd beschouwd. De geschiedenis van den jongsten tijd zoude hetzelfde kunnen aantoonen. Zij toont daarenboven aan, dat deze zaak niet zoozeer voor het publiek als wel voor den meer gegoeden stand bestaat. De voorwaarden, waarop men aan dat koncert deel kan nemen, zijn van dien aard, dat het waarlijk niet gezegd kan worden eene inrigting te zijn, die voor het publiek openstaat waarvan allen, of althans een aanzienlijk gedeelte der burgerij gezegd kan worden partij te kunnen trekken. Spr. heeft dus groot bezwaar, daaraan, uit de publieke gelden, ondersteuning te verleenen. Als hij, in het adres van kommissarissen leest, dat de ongunstige toestand ook daarvan het gevolg is, dat de eischen van het publiek steeds hooger stijgen, daar vele leden wenschen de beste talenten te hooren, verheugt hij zich in den toenemenden kunstzin van zijne beschaafde stadgenooten, maar voelt hij zich niet genoopt, daarvoor de gelden van de burgerij ten beste te geven. Wanneer onze muzikaal hooger ontwikkelde stadgenooten, zich een genot willen verschaffen, dat hun slechts door de eerste talenten van Europa, door toonkunstenaars uit steden als Berlijn, Weenen of Parijs, kan verschaft worden, meent hij, dat zij zich dit genot zelven moeten verschaffen, maar dat daarvoor geene sommen uit stads kas kunnen verstrekt worden. Men onthoudt of vermindert trapsgewijze subsidien, die gegeven worden aan armen inrigtingen; Spr. keurt dat goed, maar is ook evenzeer tegenstander van subsidien voor zulke zaken, waardoor, naar zijne gedachte, alleen het genoegen van eene bepaalde klasse of wel van slechts enkele meer gegoede leden der burgerij kan bevorderd worden. Er is slechts één argument, dat met eenigen schijnbaren grond tegen zijne beschouwingen kan worden aangevoerd, nl. het belang van *enkele* toonkunstenaars, die in dit orkest zitting hebben! Dat belang zou bij Spr. ook iets kunnen wegen; maar dat is ook door den raad niet altijd en ten eenemale voorbijgezien. De muziek der stedel. schutterij kreeg vroeger slechts eene subsidie van *f* 1000, en Spr. herinnert, hoe die toelage uit stadskas nog in 1858 verdubbeld is, en op *f* 2000 gebragt, ook in het belang van bovengenoemde toonkunstenaars. Het geheele plan voor de nieuwe inrigting van het muziekkorps der schutterij droeg daarvan de blijken. De leden daarvan zouden in drie klassen werden, verdeeld, en zij die in de hoogste geplaatst worden zouden eene vaste jaarlijksche toelage van *f* 100— die in de tweede klasse van *f* 50— die in de derde van *f* 25— genieten. Hierdoor werd aan minder gegoede toonkunstenaars, ook leden van het groot orkest, eenige meerdere zekerheid en tegemoetkoming geboden. Spr. gelooft dat dit alles doelmatig was, omdat er tevens eene zaak door bevorderd werd van wezenlijk belang voor de gansche burgerij. De raad is hierbij echter niet blijven stilstaan. In 1860 werd hij aangezocht,

door eene zich noemende Vereeniging voor bevordering van muzikale belangen binnen deze stad, tot het geven eener subsidie van *f* 300— ter opleiding van jonge lieden voor het orkest, inzonderheid voor blaasinstrumenten, daar in die opleiding door het Collegium Musicum niet kon voorzien worden, en daaraan toch èn voor de belangen van het orkest, èn voor die van vele toonkunstbeoefenaars groote behoefte bestond. De raad heeft dit subsidie toegestaan, niet slechts voor één jaar; maar ook voor volgende jaren. De raad heeft dus getoond, de belangen dier toonkunstenaars niet te veronachtzamen. Spr. keurt dit goed, maar verder zou hij zich bezwaard achten te gaan, en hij zal dus zijne stem niet geven aan dat deel der konklusie van het rapport der komm., dat strekt om een verhoogde en voortdurende subsidie aan het Collegium Musicum uit te keeren.

De heer *Karsten* kan zich met de door den vorigen Spr. geuite zienswijze niet vereenigen. De slotsom der redenering van dat lid komt hierop neêr, dat er geen subsidie uit stadskas behoort verleend te worden aan eene inrigting van weelde, die genot schenkt aan eene bepaalde klasse van burgers, welke dat genot zelven kunnen betalen; gold het eene inrigting ten dienste van minvermogenden, dan zoude daartegen minder bezwaar zijn. Deze beschouwing der zaak komt Spr. niet juist voor. De belangen van alle klassen en standen der maatschappij hangen ten naauwste te zamen; wat ten dienste van ééne klasse van burgers gedaan wordt, daarvan vloeijen de voordeelen ook op de andere over. De gegoede klassen hebben er belang bij, dat aan de onvermogenden de gelegenheid en de middelen worden verschaft om zich te vormen, te beschaven; omgekeerd, wat voor het genot en de veredeling der meergegoeden gedaan wordt, daarvan trekken ook de minderen in ruime mate hun voordeel. Naar Spr.'s meening moet men, bij het toekennen van stedelijk subsidie, niet vragen, of eene inrigting voor de geheele burgerij of voor een gedeelte, of zij voor deze of die klasse bestemd is, maar veeleer dit: of die inrigting van zoodanigen aard is, dat het wenschelijk zij, dat haar bestaan verzekerd en bestendigd worde; is dit het geval, dan komt het Spr. nuttig en wenschelijk voor, daaraan van staats- of van stadswege ondersteuning te schenken. Spr. gelooft, dat het Collegium Musicum inderdaad eene zoodanige inrigting is, die verdient duurzaam in stand gehouden te worden. Elk een zal erkennen, dat de beoefening der muziek iets meer is dan weelde, dat het eene kunst is, die veel tot veredeling van gevoel en smaak bijdraagt en als zoodanig bij alle beschaafde natiën in eere gehouden is. In eene stad als Utrecht, die op kunstzin aanspraak maakt, die een zoo groot getal beminnaars, beoefenaars en meesters onder alle klassen der burgerij in haar midden telt, mag geen goed bezet en geoefend orkest ontbreken, hetwelk aan de kunstenaars gelegenheid geeft, om hun talent aan te kweeken en te volmaken. Nu bestaat hier sedert honderd, twee honderd jaren eene zoodanige inrigting, die, onder de bescherming der stad, door tijden heen zich staande heeft gehouden, die veel heeft bijgedragen om de kunst aan te kweeken, en in de laatste vijfentwintig jaren, in weerwil van financiële moeijelijkheden, in bloei en uitbreiding is toegenomen. Zal men nu de hand daaraan onttrekken? Het gevolg daarvan zou zijn, dat men wel niet Utrechts ingezetenen van het genot van koncerten zou berooven, maar men zou daardoor het stedelijk orkest dien steun, die vastheid ontnemen, welke alleen den geregelden gang en den bloei van zoodanige instelling kunnen verzekeren. Ook is het er, naar de meening van den Spr., verre van daan, dat men door het verleenen van zoodanige subsidie aan weinigen een genot zou verschaffen ten koste van het algemeen. Het tegendeel is waar. De beminnaars der toonkunst betalen hun genot, en de materiële voordeelen, die er voor het algemeen uit voortvloeijen, zijn niet gering. Door het ondersteunen van zoodanige inrigtingen bevordert men, met de beschaving, tevens de algemeene welvaart, men bindt aan deze stad ingezetenen, zooals er velen zijn, die zich voor hun genoegen hier komen vestigen; en dat brengt voordeel en welvaart aan aan de geheele burgerij. Om die redenen acht Spr. het wenschelijk, dat het Collegium Musicum bij voortduring eene ondersteuning uit stadskas zal blijven genieten. Door die te verleenen, zal de raad dezer stad toonen, dat hij niet alleen de behartiging der materiële belangen, maar ook de bevordering van kunst en goeden smaak tot zijne pligten rekent, en door een openlijk blijk te geven van zijne belangstelling eene inrigting schragen, die een sieraad is van onze stad.

Den heer *v. Nooten* doet het genoegen, dat de komm. den raad zoo heeft ingelicht, dat deze den verdienstelijken orkest-direkteur geen ontslag zal geven. Wat aangaat het geven van subsidie, ondersteunt Spr. volkomen, wat de komm. heeft aangevoerd en wat de heer *Karsten* gezegd heeft. Spr. gelooft ook, dat in eene stad als Utrecht het bestaan van inrigtingen, die tot openbaar vermaak kunnen strekken, noodzakelijk is; en dat als dergelijke inrigtingen door den raad worden begunstigd, zij niet kunnen gezegd worden geheel en al voor de aanzienlijken te zijn, maar de voordeelen die zij afwerpen, ten beste van allen komen. Wierd echter het subsidie verleend, gelijk de komm. voordraagt, dan zou het verleend worden aan een besloten korporatie, en daarom moet de raad, alsvorens subsidie te verleenen, de voorwaarden van toelating kennen. Dat is ook het vorige jaar bij de behandeling der begrooting de zienswijze geweest, toen bepaald is, het subsidie niet te verleenen, dan behoudens goedkeuring door den raad. Spr. weet niet of het verleend is, maar hij gelooft niet, dat de raad de zaak heeft behandeld. Spr. wenscht evenwel bij dat denkbeeld te blijven: dat nl. geen subsidie zal verleend worden of het geheele publiek moet er voordeel van kunnen genieten, en daarom zou Spr. in overweging geven, aan adressanten te kennen te geven, dat de raad bereid is, duizend gulden te verleenen, mits eerst de voorwaarden van toelating aan zijne goedkeuring worden onderworpen. — Een ander punt van het advies betreft het subsidie voor de instrumentaalschool. De komm. meent, dat die zaak niet voldoende is toegelicht, maar verlangt, dat die inlichtingen zullen worden gegeven, waardoor men evenwel den raad op het standpunt plaatst, dat hij zich bereid verklaard tot het verleenen aan een subsidie. Spr. is daar niet voor; hij acht het van groot belang, dat eene instrumentaalschool worde opgerigt, maar vraagt, of het bestuur van het stadskoncert het eenige ligchaam is, waaraan men het bestuur van dergelijke school wenscht toe te vertrouwen, en of er niet eene andere inrigting aanwezig is, aan welke met meerdere waarborgen voor goed onderwijs die zaak kon worden toevertrouwd. Spr. vraagt, of niet jaren geleden aan B. en W. een voorstel van de hier gevestigde afdeeling der maatschappij van Toonkunst is gedaan, om een lokaal aan te wijzen of eene subsidie te verleenen, opdat dan de afdeeling met behulp eener subsidie van de maatschappij dergelijke inrigting tot stand zou kunnen brengen. Een lid der verg., thans in het buitenland, heeft Spr, deze inlichtingen verstrekt. De gedane stappen zijn vruchteloos gebleven. Spr. zou, na dit te hebben vernomen, veeleer in overweging geven, het verzoek tot oprigting eener instrumentaalschool te stellen in handen der afdeeling van de maatschappij van Toonkunst alhier, opdat deze den raad verslag uitbrenge omtrent hetgeen in deze dient gedaan te worden.

De heer *de Muralt* zegt, dat, zoo het doel van het Collegium, in de eerste plaats het bevorderen der toonkunst in deze stad, ook met het oog op de akademie, zal worden bereikt, hij zich overtuigd houdt, dat de voortdurende ondersteuning door de stad, niet alleen wenschelijk, maar ook noodzakelijk is. Ook zonder dat zal men hier ter stede wel in de gelegenheid blijven gesteld koncerten te geven of bij te wonen. Maar Spr. spreekt in het belang van de uitoefening der toonkunst, waarvan het Coll. Mus. alleen door de van stadswege genoten bescherming en voortdurende ondersteuning den grond uitmaakt. Spr. is zeven of meer jaren geweest in het bestuur van dat kollegie, en meent bekend te zijn met het kollegie, zijn werken, zijne behoeften, de nuttige gevolgen die het voor de toonkunst te dezer stede heeft gehad. Alleen het subsidie van de stad heeft het in staat gesteld, hier ter stede eene gelegenheid aan bekwame toonkunstenaars aan te bieden, om zich met voordeel hier als onderwijzers te vestigen. Tijdens hij in het bestuur was, waren er zeer bekwame meesters, die een vast inkomen genoten, hooger dan de verdiensten die anders particuliere ondernemers gewoon zijn voor medewerking aan een koncert te verleenen. Onderscheidene bekwame toonkunstenaars zijn door zoodanig inkomen naar hier gelokt. Zonder ondersteuning van wege de stad ware daartoe geen mogelijkheid geweest; ook niet om hier zoo vele andere muziekale vereenigingingen tot stand te brengen, die als het ware een uitvloeisel zijn van het orkest van het stads-koncert, en waaraan ook zij deelnemen die niet tot de hoogere standen behooren. Aan de schutterij-muziek wordt een aanzienlijk subsidie gegeven, maar daarmede zou die muziek bezwaarlijk kunnen blijven bestaan, als de leden van dat korps ook niet in de eerste plaats door hunne medewerking op de koncerten van het Coll. Mus. nog een vrij aanzienlijk deel van hun inkomen hadden. Gesteld eens, dat ten gevolge van een of andere omstandigheid het Collegium zich zou moeten ontbinden en dus ook het orkest van het stads-koncert verliep, dan zou het gevolg zijn, dat ook het studenten-koncert niet dan met veel moeite zijn orkest zou kunnen zamenstellen, en al die andere thans minder of meer bloeijende muziek-inrigtingen wegkwijnden, of wel allen afzonderlijk subsidiën aanvroegen, gezamenlijk tot een hooger bedrag dan thans aan dat ééne kollegie wordt toegekend. Het subsidie is niet noodig om koncerten te geven; uit het geld toch dat per avond wordt betaald voor het orkest, kan men een geheel orkest uit Amsterdam of Rotterdam laten overkomen. Dan heeft men de gelegenheid om een koncert bij te wonen even goed als, ja mi[...] beter dan die nu met het stads-orkest gegeven wo[...] maar daardoor wordt het doel niet bereikt. [...] merkt op, dat zoo men de toonkunst hier al [...] ondersteunen, men ook die ondersteuning moet [...] ven, waardoor het doel wordt bereikt. De k[...] deelt de geheele geschiedenis der zaak mede wat [...] treft den muziek-direkteur; toen deze is aang[...] is de subsidie verminderd met *f* 250. Nu echt[...] de tijd daar, na 32 of 33 jaren, dat het ko[...] meent van die diensten geen gebruik meer te [...] nen maken. Spr. kan dit niet meer beoord[...] alhoewel hij zelf de diensten van dien dir[...] vroeger zeer hoog heeft geschat, daar hij sedert [...] jaren uit het bestuur is; maar het schijnt dat [...] kollegie die diensten thans niet langer wil gebr[...] Hij vraagt, of het dan niet, als men wil voor[...] het kollegie te ondersteunen, billijk is, dat [...] daaraan weder hetzelfde subsidie geve, als [...] voor 30 jaren had, toen het niet om [...] diensten van den direkteur genoot. Het is [...] verhooging van subsidie maar eene andere [...] om van de ondersteuning toe te kennen. De [...] *v. Nooten* verlangt, dat men, alvorens sub[...] verleenen, de voorwaarden vaststelle waarop de [...] gang plaats vindt. Maar dat is geschied. Het [...] legie is eene beslotene vereeniging, maar de to[...] tot de stads konderten is voor het gansche p[...] opengesteld; het onderscheid bestaat alleen [...] dat de leden van het kollegie de ondernemers [...] het koncert zijn, een afzonderlijk lokaal [...] voor hunne bijeenkomst tijdens de koncerten. [...] verband met het doel van het kollegie was [...] de intreêprijs voor de studenten zeer laag [...] voor *f* 3 konden zij zich aboneren voor [...] koncerten; evenzoo de officieren. Onder de [...] waarden behoort dan zeker ook wel de intre[...] maar die wordt telkenmale door B. en W ge[...] keurd; zij zijn gewoon op de voordragt van [...] kollegie hunne toestemming te geven; de p[...] bepaald bij een reglement, vroeger in overeen[...] ming met het stedelijk hestuur vastgesteld en [...] gekeurd. Het laatst vastgesteld reglement werd [...] gezonden aan het stedel. bestuur; daarbij we[...] intreeprijs bepaald op *f* 1; dat is goedgekeurd [...] bepaling, dat als de intreeprijs boven *f* 1 wer[...] steld die door B. en W. zou moeten worden [...] gekeurd, en dit is altijd geschied, juist op [...] van de betrekking bestaande tusschen het Coll[...] en het stedelijk bestuur. Spr. vertrouwt dus, [...] de bezwaren door den heer *v. Nooten* in het m[...] gebragt, die anders niet zonder gewigt zouden [...] in deze van geen invloed op de beslissing [...] wezen. Wat betreft de oprigting eener muziek[...] herinnert Spr., dat vroeger door de maatschappij [...] Toonkunst eene school is tot stand gebragt; da[...] heeft men de voordeelen ondervonden in de m[...] der mobiele schutterij van Utrecht, die vele die[...] heeft bewezen en waarvan vele leden gevormd [...] op de school, die gesteld was onder direktie van [...] heer *Kufferath*. Die school is echter later te [...] geloopen. Spr. heeft de eer, lid te zijn van [...] bestuur der maatschappij van Toonkunst, en hij [...] dat zij, nadat vroegere pogingen waaraan den h[...] *Nooten* herinnerde, zijn mislukt, ongaarne ande[...] de proef zou nemen, zich aan het hoofd eener [...] ziekschool te stellen, waaraan Spr. echter erk[...] dat behoefte bestaat.

De heer *Sanders* wenscht het standpunt der ko[...] nog nader aan te duiden. De heer *Boer* heeft [...] zwaar tegen het subsidiëren in het algemeen, de [...] *v. Nooten* speciaal tegen dit koncert, omdat, [...] zijn inzien, een nader toezigt van den raad no[...] is. Die beschouwingen echter waren voor de ko[...] in de volvoering van den haar opgedragen last [...] aan de orde. De komm. heeft niet gekregen [...] verzoek, dat in betrekking stond met de geheele [...] rigting van het koncert, maar alleen met één [...] ciaal punt. Vroeg men Spr. persoonlijk, of hij [...] inrigting toejuicht, dan zou hij zeggen: neen, nie[...] allen deele; want hij zou gaarne zien, dat zij [...] toegankelijk ware. Dit moest echter bij de besch[...] wingen der komm. buiten overweging blijven. [...] men het wenschelijk, dat het subsidie niet meer [...] leend worde, men doe daartoe een voorstel. [...] evenwel had men het feit te bespreken dat best[...] Over die *f* 250 kon dus niet worden geredeneerd. Stelde de komm. meer voor, dan zou men er o[...] kunnen spreken. Het is alleen eene verandering [...] den vorm van het subsidie. Wat aangaat het [...] sprokene door den heer *v. Nooten* met betrekking [...] tot de oprigting eener instrumentaalschool, zegt Spr. [...] dat de komm. niet bekend was met het verzoek [...] maatschappij van toonkunst, maar dat hij toch [...] gelooft, dat zij overeenkumstig het verlangen [...] dien Spr. zou geadviseerd hebben. De komm. [...] uitgegaan van het standpunt, dat de raad zich m[...] onthouden van alle uitvoering; alleen als een g[...] plan wordt voorgelegd, zijn er misschien termen [...] een subsidie te geven. Wordt dat plan ingediend [...] dan zou het misschien raadzaam zijn deskundigen [...] hooren, maar Spr. ziet niet, dat het raadplegen der [...] maatschappij van Toonkunst, enkel over het idee [...]

algemeen, eenig nut kan doen. Spr. gelooft ten [opzigte van] de konklusie der komm. te moeten volhouden; [was] het niet eene zaak van billijkheid, dan zou hij misschien niet zoo voor zijn.

De heer *Pabst* heeft onderscheidene malen op verhooging van hetgeen de stad geeft, hooren aandringen, op grond, dat het Collegium niet meer zal bekomen dan het vroeger had; dit moge ten opzigte [van] het Collegium waar zijn, de stad betaalt echter [f] 350.00 meer; want zij gaf den onderwijzer in de zangkunst *f* 750.00, omdat hij de direktie waarnam [van] het stads koncert; wordt die heer nu ontheven [van] zijne werkzaamheden aldaar en vermeerdert men [het] subsidie met *f* 250, dan betaalt de stad de [di]ensten van een nieuwen direkteur die gebruikt, en [di]ensten van een vroegeren direkteur, die niet gebruikt wordt. Dit komt Spr. niet billijk voor. [De] kommissie wil verder aan B. en W. een onderzoek laten doen naar de zangscholen, en verzoekt [n]u men deswegens een rapport uit te brengen en voorstellen doe. Dit beteekent zooveel, dat men een voorstel uitlokt om die school op te heffen. Spr. vraagt of de kommissie niet beter had gedaan, dien [om]leefden omweg niet te gebruiken, maar bepaaldelijk voor te stellen de *f* 250, aan het Collegium te geven, indien de zangschool is opgeheven. Als de zangschool niet meer noodig is, dan behoort zij te worden opgeheven, en in dat geval zou Spr. er toe kunnen komen om het Collegium *f* 250 te geven, [in]dien het Collegium inderdaad geen gebruik meer [k]an maken van de diensten van den heer *Kufferath*. Als Spr. echter nadenkt met hoeveel lof hij steeds van de bekwaamheden van den heer *Kufferath* heeft hooren spreken, en hoe hij, hem nog onlangs zag dirigeren, dan betwijfelt hij of het zoo volstrekt noodig is voor de bevordering van de muzikale belangen, om dien heer ter zijde te zetten. Spr. wil echter ook in de muziekale wereld vrijheid, mits niet ten koste van stadskas. Volgens Spr. is de mindere bloei van het koncert alleen toe te schrijven, dat het Collegium nog noodig rekent ballotage, afgescheiden zitplaatsen, apparte uitgangen enz. Zulke onder- of afscheidingen wil Spr. niet bevorderen door meerdere toelage te geven. Hij weet wel, dat de ballotage weinig beteekent omdat sommige personen over den uitslag der ballotage kunnen gerust gesteld worden, maar dit juist is het wat anderen terughouden moet. Hoe het ook zij, het Collegium is vrij te handelen. Het is bij hem echter de vraag of het Collegium musicum uit den aard van zijne zamenstelling wel geschikt is eene instrumentaalschool te bestieren.

De heer *Sanders* verklaart, dat de komm. niet naar een omweg gezocht heeft. Ware het noodig geweest min aangename zaken te zeggen, de komm. zou niet geschroomd hebben, het ronduit te doen, maar er bestond inderdaad niets, waarvoor het noodig was een omweg te zoeken. Overigens gelooft Spr., dat de heer *Pabst* zich de zaak niet juist voorstelt. Dat lid zegt, dat de zaak der stedelijke zangschool moet worden geregeld, maar Spr. meent, dat geen regeling te pas komt, want die zaak is geregeld, zeer goed geregeld. Men heeft in der tijd eene kombinatie van betrekkingen daargesteld, en van 't koncert *f* 250 afgenomen, om goedkoop een onderwijzer voor de zangschool te krijgen: nu zegt de komm., dat was niet goed, de stad had dien onderwijzer geheel moeten betalen; laat ons daarop terugkomen; en nu spreekt het van zelf, dat als men niet meer betaalt uit eens anders zak, men het uit eigen middelen zal moeten doen. Die *f* 250 zijn geen verhooging van wat het *Colleg. Music.* aan de stad kost, maar van wat de *zangschool* kost, die de stad tot nu toe voor een koopje gehad heeft. Nu is de kommissie van oordeel, dat er wel redenen kunnen zijn om die zangscdool op te heffen, maar noodzakelijkheid tot regeling bestaat op het oogenblik niet.

De heer *Boer* acht het eene onhoudbare stelling, dat het door hem gesprokene niet aan de orde zou zijn. Als er wordt voorgesteld, op een of andere wijs voor het stedelijk koncert meer uit te geven, het subsidie daaraan toegekend te verhoogen, dunkt hem, dat omgekeerd elk lid het regt heeft om voor te stellen en te betoogen, dat men er niets voor moet uitgeven. De zaak van het collegium is hier thans in haar geheel ter sprake. Spr. was dus niet buiten de orde, gelijk de heer *Sanders* meende. Spr is verder geen tegenstan ler van de toonkunst en is het eens met den heer *Karsten*, dat zij een zeer beschavend en veredelend element is in de menschelijke opvoeding en ontwikkeling. Hij zal dan ook krachtig ondersteunen, al wat tot hare bevordering kan gedaan worden, in zooverre dit behoort tot de roeping der regering, b. v. voor het onderwijs in de zangkunst op de scholen. Spr. wil zich gaarne aansluiten bij hen, die langs vrijen weg iets in het belang der toonkunst meenen te kunnen doen, maar verschilt van den heer *Karsten* daarin, dat hij niet gelooft, dat de bloei der toonkunst in onze stad afhankelijk is of wezen kan van eene geringe geldelijke toelage uit stadskas. De impulsie moet hier niet uitgaan van de tusschenkomst der regering, waardoor men al zeer ligt er toe komt, om nog verder te gaan en te zeggen, dat het Collegium Mus de kern is van geheel het muziekaal leven binnen de stad Utrecht. De heer *de Muralt* heeft dit dan ook beweerd, en gezegd dat het krachtens zijne bestemming bij uitnemendheid geschikt is om de muziekale belangen der stad te vertegenwoordigen, maar hij heeft vergeten hiervoor de bewijzen bij te brengen bij heeft zelfs gewag gemaakt van eene instelling die Spr. daarvoor veel geschikter acht: de maatschappij ter bevordering der toonkunst. Die Spr. heeft verder gezegd, dat het alleen door het subsidie der stad mogelijk was geweest, hier een goed orkest van bekwame kunstenaars te verkrijgen, en dien toestand daar te stellen, die naar zijne gedachte voor den bloei der toonkunst onmisbaar is. Spr. moet zeggen, dat, als dit alles waarheid is, die voordeelen goedkoop gekocht zijn, daar, sedert het jaar 1830 daarvoor slechts *f* 750— 's jaars uit stadskas zijn ten beste gegeven. Als de bloei der Utrechtsche toonkunst door zulke kleine geldsommen verkregen werd, is zij ook voor de toekomst wel als verzekerd te beschouwen, want de opofferingen uit de stedel. kas, onder cijfers gebragt, zijn thans niet minder dan vroeger, sedert aan de schutterij-muziek en de oefenschool zooveel aanzienlijke toelagen verstrekt worden. Maar de bloei der toonkunst hier ter stede moet in de eerste plaats dank geweten worden aan de onvermoeide pogingen van zoovele uitstekende kunstenaars in ons midden, wier namen Spr. niet zal vermelden, omdat het hier de zaak en niet personen geldt. Van dien bloei getuigen dan ook eene menigte vereenigingen die, zonder eenig subsidie zijn opgerigt, leven, werken en nut stichten. Terwijl eindelijk wel eens de vraag zou kunnen gedaan worden, of het billijk is, eene inrigting bij uitsluiting uit stads middelen toelage te verschaffen, wanneer velen zich daartoe zouden kunnen aanmelden. Spr. heeft verder nog eenige bedenking tegen de rede van den heer *v. Nooten*. Nam men zijn denkbeeld aan, dan zou de raad niet alleen het subsidie-stelsel blijven huldigen, maar een schrede verder gaan en zich mengen in het bestuur en beheer van eene zaak, die toch eigenlijk van partikulieren aard is. Dit zoude Spr. den allerongelukkigsten weg vinden, dien men kiezen kon. Men heeft hier met twee beginselen te doen: of de stad heeft een stedelijk koncert, waarvan het de bestuurders benoemt, prijs en voorwaarden van toelating regelt; waarop het toezigt uitoefent, enz.; of zij laat het koncert over aan die partikulieren, die zich er mede bezig willen houden, en zich aan het hoofd eener dergelijke zaak willen stellen; behoudens het al- of niet verleenen eener geldelijke toelage uit hare kas. Spr. stelt alsnu voor, het tweede punt der konklusie van de raadskommissie te laten wegvallen.

De heer v. *Nooten* zegt, dat hij den raad zich niet wil laten mengen in de inrigting van het koncert, maar hem alleen de voorwaarden van toelating wil laten bepalen. Spr. meent op dat terrein de heeren *Boer* en *de Muralt* beiden te ontmoeten. De eerste zegt, dat het aan B. W. is overgelaten; de laatste dat het altijd aan B. en W. was overgelaten. Dan is de vraag alleen of B. en W. of de raad die goedkeuring zal verleenen. De heer *de Muralt* heeft geen argumenten uit de wet aangevoerd, om te bewijzen, dat die bevoegdheid aan B. en W. behoort. Als de raad subsidie verleent zal bij de voorwaarden kunnen regelen, en dan zijn het geen zware eischen die gedaan worden, dat de voorwaarden aan de goedkeuring van den raad worden onderworpen. Wat betreft de instrumentaal-school, zal Spr., na he geen de heer *de Muralt* heeft te kennen gegeven, niet het voorstel doen, waartoe hij het voornemen had. Hij meent evenwel, dat het eene zaak is waarop het bestuur zijne aandacht zal moeten blijven vestigen, en welligt zullen, ten gevolge van de thans gehouden diskussiën, wel verzoeken inkomen van personen, die geneigd zijn aan het hoofd van dergelijke school te staan. Spr. kan echter zijne stem er niet toe geven, om nu reeds aan te nemen, dat die zaak aan het bestuur van het koncert zal worden toevertrouwd. Spr. stelt voor te besluiten, dat de raad zich bereid verklaart aan het stads koncert een jaarlijksch subsidie tot weêropzegging toe te verleenen, mits de toelating tot het koncert algemeen zij, en de voorwaarden van toelating door den raad zullen worden geregeld.

De heer *de Muralt* gelooft, dat het bij allen niet onkundig van wat op het gebied der toonkunst omgaat, genoegzaam bekend is dat het orkest van het Coll. Mus. de grondslag is van de muziek in deze stad, en hij meent, dat vele leden zich hebben kunnen overtuigen, dat een en ander een zamenhangend geheel is, en, in verband met de ondersteuning van de stad, het Coll. Mus. de bron waarvan alles uitgaat. De heer *Boer* zegt, dat Spr. dat niet heeft bewezen, maar Spr. gelooft dat het bewijs hier niet zal gevorderd worden; dat het Coll. Mus. het eene jaar wat beter het andere jaar wat minder, is voortgegaan met te voldoen aan zijne roeping, dat moest aan den heer *Boer* bekend zijn, die alles heeft gelezen, wat in het stads archief daarvan voorkomt. Spr. heeft alleen gelezen het reglement van het kollegie, en daar staat in art. 1: „Het doel van het Coll. Mus. Ultraj. onder de zinspreuk Amat alta Silentia Musa is en blijft, om, door het doen beoefenen van goede muziek, de toonkunst hier te bevorderen, bekwame meesters in hun bestaan te gemoet te komen, muziekliefhebbers aan te moedigen en, door het geven van goede koncerten, den smaak der ingezetenen voor goede muziek op te wekken; en in art. 2. „Het Coll. tot bereiking van dit doel, van zijne eerste oprigting in Januarij 1631 af aan, de bijzondere belangstelling, ondersteuning en bescherming van het Stedel. bestuur onafgebroken genoten hebbende, zal zich beijveren om haar waardig te blijven. De geldelijke ondersteuning jaarlijks van stadswege aan het Collegium verstrekt, zal steeds tot uitbreiding van dit doel worden aangewend." Dat is geschied op eene wijze, waarover Spr. gelooft, dat men voldaan kan zijn. De heer *Pabst* zou geen ondersteuning willen verleenen aan eene geslotene vereeniging, waar niet ieder kan worden opgenomen, maar Spr. merkt aan, dat er toch een ligchaam moet zijn om het koncert te ondernemen, te regelen, of wel, B. en W. als uitvoerders van de besluiten van den raad, zouden zelven koncerten moeten geven, en dat zal men toch ook niet verlangen. De heer *Boer* heeft het doen voorkomen, dat de maatschappij van toonkunst eer geroepen was voor het doel; maar dat is niet zoo, want hare werking is meer algemeen. De heer *v. Nooten* zegt, dat het hem niet blijkt, dat B. en W. bij uitsluiting het regt hebben de zaak te regelen. B. en W. keuren telken male de verhooging van den intreeprijs boven *f* 1 goed: men kan daarvoor bezwaarlijk eene raadsvergadering beleggen; doch Spr. geeft toe, dat de raad het eigenlijk zou moeten doen, en dat B. en W. zijn belast met de uitvoering der besluiten van den raad. Verlangt men dat de raad het doe, zoo kan men dat bepalen, Spr. ziet er het nut niet van in.

De algemeene beraadslagingen worden alsnu gesloten en komt in behandeling het 1. punt der konklusie.

De heer *Pabst* stelt voor, om als subsidie voor het stadskoncert, van wege de stad, te geven *f* 750, gelijk het sinds 1830 jaarlijks heeft genoten.

De heer *v. Nooten* zegt tot toelichting van zijn voorstel, dat men niet anders dan tegen hooge kontributie als lid wordt aangenomen, wordt die verminderd, dan zal er reden zijn om subsidie te verleenen.

De *Voorz.*. merkt aan, dat naar zijn inzien het amend. van den heer *v. Nooten* niet sluit op het voorstel, dat alleen strekt om vroeger subsidie weder op *f* 1000 terug te brengen.

De heer *Boer* verklaart zijn voorstel in te trekken en zich met dat van den heer *Pabst* te vereenigen, daaraan voor zich de beteekenis hechtende, dat dit een aanvang der trapsgewijze vermindering van het subsidie zijn zal.

De heer *v. Nooten*, zegt dat hij voorstelt de subsidie alleen onder de aangegevene voorwaarde te verhoogen.

De heer *Kol* merkt aan, dat het doel van het amend. van den heer *Pabst* bereikt wordt, als men het voorstel der komm. verwerpt.

De heer *Pabst* wenscht bepaald te zien uitgemaakt, dat de *f* 750, zullen gegeven worden, omdat de zaak bij den raad ter sprake gebragt zijnde, B. en W. moeten weten, wat de bedoeling van den raad is, ofschoon hij geloof, dat door afstemming van het voorstel der kommissie, de subsidie, ad *f* 750 bij de begrooting vastgesteld, zal kunnen worden uitgegeven.

Met 11 stemmen tegen die van de HH. *Boer*, *Bisdom*, *Ram*, *Schuurman*, *de Graaf*, *Pabst*, *Jongeneel*, *Koene*, *v. Doorn* en *Kol* wordt het voorstel van den heer *Pabst* verworpen.

De heer *Kol* vraagt of nu de raad zal beoordeelen de regelen waarnaar de koncerten zullen worden beheerd, zoodat de raad koncert-direkteur zal worden.

De heer *Sanders* heeft bezwaar tegen het amend. van den heer *v. Nooten* omdat de raad zich niet moet hemoeijen met de inwendige administratie van het kollegie. Bij de begrooting is de zaak ter sprake gekomen en nu is zij geregeld, voor zoover zij regeling noodig heeft. Het voorstel schijnt dus bij deze zaak niet te pas te komen.

De heer *v. Lier* ondersteunt met kracht het amend. Spr. kan niet inzien, dat de raad, door zich toezigt of kontrole voor te behouden, of voorwaarden aan het subsidie te verbinden, gezegd zou kunnen worden, zich in het beheer te mengen. Indien de door Spr. betredene stelling opging, zou men evenzeer kunnen zeggen, dat de raad, aan armbesturen of aan welke besturen of instellingen dan ook subsidie verleenende, zich in het beheer derzelve zou mengen, hetwelk in goeden ernst wel niet zal kunnen worden volgehouden. De waarborg, door den heer *v. Nooten* verlangd, verdient alle aanbeveling, ten einde zooveel mogelijk tegen misbruiken van den aard, als die waartegen gewaarschuwd wordt te waken.

De *Voorz.* is van een tegenovergestelde meening, omdat men zich ongeroepen zou gaan mengen in de regeling van een bestuur, hetwelk dat niet vraagt, en ook, omdat langs dien weg de zaak niet dadelijk kan worden afgedaan.

De heer *v. Nooten* zegt, dat zoo de raad koncertdirekteur zou worden, het ook waar is, dat tot dus verre B. W. dat geweest zijn. Sp. verlangt dat niet maar alleen, dat de raad zich voorbehoude wat tot dusverre door B. en W. is geschied. Wordt hier subsidie verleent, dan geschiedt dat aan een gezeldschap van aanzienlijke ingezetenen, die voor hun genoegen hun eigen middelen moeten veil hebben, zoodat, heeft men subsidie, de toegang algemeen moet zijn.

De heer *Sanders* kan wel aannemen, met den heer *v. Nooten*, dat het wenschelijk zou kunnen zijn, dat de kontributie lager was of ieder lid kon worden zonder ballotage. Spr. meent evenwel, dat deze wijziging in de inrigting van 't koncert van zoo grooten omvang is, dat de raad ze niet moet aanbevelen, dan na rijper overleg dan waartoe thans gelegenheid is. Hij althans erkent gaarne in deze korte oogenblikken de zaak niet genoeg te kunnen overwegen, en daarom zal hij tegen het amend. stemmen, niet omdat hij niet overtuigd zou kunnen worden, dat wat de heer *v. Nooten* verlangt wenschelijk is. Spr. herinnert bovendien, dat voor een paar jaren het bestuur een plan met lagere kontributie ontworpen heeft, doch op zoo groote zwarigheden gestuit is, dat het genoodzaakt is geweest dat plan te laten varen. Het schijnt dus dat de zaak moeijelijker is dan oppervlakkig schijnen zou, en ook daarom is Spr. er tegen, dat de raad thans onvoorbereid daarover een besluit neme.

Den heer *Karsten* komt het door den heer *v. Nooten* geopperd bezwaar niet ongegrond voor, hij meent echter, dat dit eene zaak is die rijpe overweging vordert, dewijl de voorgestelde wijziging in het inwendig bestuur der inrigting ingrijpt. Door het voorgedragen subsidie aan te nemen wordt de weg tot verandering in deze niet gevonden. Indien dus de Spr. tegen het amendement van den heer *v. Nooten* zal stemmen, wil hij niet geacht worden het daarin vervatte denkbeeld onvoorwaardelijk af te keuren.

De heeren *de Muralt* en *Koene* leggen dezelfde verklaring af, er bijvoegende dat zij bereid zijn, later zoodanig voorstel als thans door den heer *v. Nooten* gedaan wordt in overweging te nemen.

Met 17 stemmen tegen die der HH. *Ram*, *Pabst* *v. Nooten* en *v. Lier* wordt het amend. van den heer *van Nooten* verworpen.

De heer *Kol* vraagt of door de verwerping van het voorstel om *f* 250 aan de subsidie toe te voegen deze zal geacht worden te blijven op *f* 750.

De *Voorz.* beantwoordt dit bevestigend.

Het 1. punt der konklusie van het rapport alsnu gesplitst zijnde wordt het eerste gedeelte met algemeene stemmen aangenomen, het tweede verworpen met 12 stemmen tegen die der HH. *v. Dielen Martens*, *Sanders*, *Roijaards*, *Visscher*, *de Muralt*, *v. Schermbeek*, *v. Lier* en *Karsten*.

Het 3. onderdeel van het eerste punt wordt aangenomen met 19 stemmen tegen die van den heer *Bisdom*. Hebbende de heer *Kol* intusschen de vergadering verlaten.

De heer *Roijaards* merkt aan, dat nu, wat het bedrag der subsidie voor het vervolg betreft, de zaak eigenlijk niet beslist is, alzoo zoowel het amendement van den heer *Pabst*, om het op *f* 750 te laten, als het voorstel der komm., om het met *f* 250 te verhoogen, verworpen is.

De *Voorz.* antwoordt, dat hij zoo even den heer *Kol* te kennen heeft gegeven, dat door verwerping van het voorstel der komm. de subsidie zal blijven gelijk zij was, en zulks bij geen der leden tegenspraak ontmoet heeft.

De heer *v. Hengelaar* verklaart alleen tegen het voorstel van den heer *Pabst* gestemd te hebben om den vorm.

De heer *Pabst*, vraagt of het de bedoeling van de kommissie is, dat de raad door haar voorstel goed te keuren, niet zal gehouden zijn eene subsidie voor de instrumentaal school te geven. In dat geval meent hij dat men de uitnoodiging tot het opzamelen van inteekenaars moest achterwege laten.

De heer *Sanders* zegt, dat het wel meer gebeurt, dat als men eene zaak wil hebben, men van een of andere publieke kas subsidie tracht te krijgen. Nu is het misschien wel goed hen te helpen, die eene school willen hebben, maar alleen, als zij er zooveel belang in stellen, dat zij ten minste de helft betalen.

De heer *Pabst* zegt, dat hij na de ontvangen inlichtingen geen verder bezwaar heeft.

Het 2. punt wordt eveneens aangenomen met 18 stemmen tegen die van den heer *Bisdom*, hebbende de heer *Jongeneel* de vergadering verlaten, waarna het 3. punt zonder omvraag aangenomen wordt, en de verg. uiteengaat.

§— Het voorstel, betreffende het houden van eene *enquête* omtrent de marine, gisteren bij de Kamer ingekomen luidt aldus:

»De ondergeteekenden stellen voor het houden van een onderzoek (*enquête*) omtrent de volgende vraagpunten:

1. Welke zeemagt behoeft Nederland?

2. Welke is de tegenwoordige toestand van het materieel onzer zeemagt en in hoever beantwoordt dit aan de behoefte?

3. Welke wijze van aanbouw van oorlogsbodems moet gevolgd worden?

Delprat, *Poortman*, *Blussé*, *Dullert* en *Hugenholtz*."

Het voorstel toelichtende, beroepen de voorstellers zich er op, dat de Min. van Marine de Kamer als het ware heeft uitgenoodigd een onderzoek naar de inrigting onzer zeemagt in te stellen. Volkomene zekerheid, verklaren zij, is niet te geven, dat door het middel eener *enquête* het doel zal worden bereikt, daar aan de zaak zelve zwarigheden zijn verbonden, die echter niet onoverwinnelijk schijnen; maar waar zoo gewigtige belangen op het spel staan, behoorde althans de proef te worden gewaagd.

De voorstellers meenen derhalve in het welbegrepen belang des lands en in den geest van een groot aantal hunner medeleden te handelen, door het voorstel tot het houden eener *enquête*, omtrent de ten aanzien der zeemagt te volgen rigting, aan het oordeel der Kamer te onderwerpen.

Zij hebben het onderwerp der enquête, ook om de vrijheid der komm. niet meer dan volstrekt noodig is te beperken, in weinige, zoo algemeen mogelijk gekozen woorden omschreven. Wat aan die omschrijving ontbreekt, zal de komm. weten aan te vullen. Zoo spreekt het, naar het oordeel der voorstellers van zelf, dat, als eene komm. van enquête vragen doet omtrent de zeemagt, die Nederland behoeft, daarbij het besef onzer financiële kracht op den voorgrond staat. Evenzoo meenen de voorstellers, dat bij het te houden onderzoek naar de behoefte, aan twee onderscheidene gevallen zal worden gedacht, het geval namelijk, dat Nederland zich, wat de zeemagt betreft, beperken wil tot hetgeen men onder den algemeenen naam van verdediging van het Rijk en zijne kolonien begrijpen kan, en het geval dat Nederland zich tevens als eene zeemogendheid van den tweeden rang handhaven wil. Indien de voorstellers voorts in de eerste vraag het algemeene woord: *zeemagt* hebben gebruikt, wenschten zij daardoor niet te kennen te geven, dat bij de *enquête* enkel op de sterkte der oorlogsvloot en van het in gewone tijden, in dienst te houden getal manschappen moet worden gelet. Naar hun inzien, zal het onderzoek ook het charter der schepen en oorlogsvaartuigen, de wijze van bewapening, de keus der in stand te houden maritime etablissementen en den in de magazijnen op te leggen voorraad kunnen omvatten.

De tweede vraag vloeit volgens de voorstellers van zelve uit de eerste voort. Zoo aangenomen wierd, dat het bestaande materieel der Marine onvoldoende is, behoort verder onderzocht te worden, in hoever van hetgeen reeds tot stand werd gebragt, bij de doene keuze gebruik te maken is.

Bij het stellen der derde vraag, hadden de voorstellers vooral op twee punten van onderzoek het oog, namelijk de mogelijkheid en wenschelijkheid om een deel onzer oorlogsbodems op partikuliere werven te doen bouwen, en in de tweede plaats de mogelijkheid en wenschelijkheid om, binnen aan te wijzen grenzen, aanbouw van oorlogsvaartuigen in Neêrl. Indië te doen plaats hebben.

De voorstellers hebben uitgemaakt de kommissie van rapporteurs over het hoofdstuk Marine der Staatsbegrooting over 1862.

Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Heden zijn in de Tweede Kamer der statengeneraal de beraadslagingen voortgezet over het IV. hoofdstuk der staatsbegrooting voor 1862 (depart. van Justicie).

Bij art. 2 stelde de heer *Dullert* eene vermindering voor van *f* 24000, welke voor traktementsverhooging was gesteld; de voorsteller beweerde, dat men hiertoe niet moest overgaan, dan bij algemeenen maatregel. — De minister bestreed de vermindering herhaaldelijk, terwijl de heer *Dullert* de billijkheid er van betoogde, en nogmaals zeide, dat men minder ambtenaren moest nemen, en die dan beter kon betalen.

De heer *v. Asch v. Wijck* stelde voor den post met *f* 1900 te verminderen, 't geen ook door den min. werd bestreden; het amend. *Dullert* werd met 46 tegen 25 st. aangenomen, waardoor dat van den heer *v. Asch v. Wijck* verviel.

Voor het voorstel van den heer Dullert hebben gestemd de heeren: v. Voorthuyzen, Slicher, v. Domburg, Dommer v. Poldersveldt, Reinders, v. Diggelen, v. d. Linden, v. Wintershoven, Kingma, Hoynck v. Papendrecht, Poortman, Betz, v. Hoëvell, Thorbecke, Olivier, v. Bosse, Wybenga, Cornelis, Begram, Aenemaet, Kien, Storm v. 's Gravesande, Dullert, Mensonides, Hoffman, de Lom de Berg, Oomen, Beers, v. Eck, Zylker, v. Oud-Alblas, Kerstens, v. d. Veen, de R[illegible] Jespers, Duymaer v. Twist, Idzerda, de Po[illegible] ter Bruggen Hugenholtz, Westerhoff, Me[illegible] Heemskerk Az., v. Heiden Reinestein, Me[illegible] v. Heukelom, de Bieberstein en Tutein Nolth[illegible]

Bij de traktementen der rijks veldwachters [illegible] de heer *Dullert* de zijdelingsche uitbreidin[illegible] het korps bestreden. De heeren *v. d.* [illegible] *Reinestein* en *v. Nispen* klaagden over het [illegible] minderen van het jagtveld, ook ten gevolg[illegible] de vermindering der premiën. De heer *West*[illegible] verdedigde die vermindering, even als de h[illegible] *Reinders* en *Idzerda*. De heer *v. d. Heiden* [illegible] eene vermindering van dezen post van *f* 200[illegible] ten einde in 't belang van 't jagtveld de ja[illegible] zieners niet over te brengen op de dienst der [illegible] veldwacht; die vermindering werd door den [illegible] bestreden, terwijl de Kamer het amend. met [illegible] tegen 25 st. verwierp.

Over de kosten der gevangenissen trad de h[illegible] *Cool* in uitvoerige beschouwingen. Hij wees [illegible] den strijd die gedurende een aantal jaren om[illegible] het gevangenisstelsel was gevoerd, waarvan [illegible] gevolg was dat men op dit oogenblik te dien [illegible] zien in geen gewenschten toestand verkeerde. [illegible] moest zijns inziens hoofdzakelijk daaraan gew[illegible] worden dat de opvolgende regeringen niet gen[illegible] zaam hadden medegewerkt om te bevorderen [illegible] invoering van het stelsel van opsluiting dat met [illegible] behoeften van den tegenwoordigen tijd overeenkw[illegible] Hij bedoelde daarmede het cellulair stelsel, waar[illegible] zoo vele deskundigen en autoriteiten veel sympa[illegible] hadden aan den dag gelegd en steeds aan den [illegible] blijven leggen. Voor de afzondering van cell[illegible] gevangenen bestond ondertusschen naauwelijks pl[illegible] genoeg, en dit ten gevolge van de wijze wa[illegible] de gevangenisgebouw in de laatste jaren was vo[illegible] gezet. Men was te dien aanzien stelselloos te [illegible] gegaan en daaraan moest hij bekennen dat gr[illegible] sommen waren ten koste gelegd zonder tot [illegible] voor hem en voor degenen die hetzelfde gevo[illegible] als hij toegedaan waren, bevredigende uitkomst [illegible] leiden. Dien ten gevolge deed hij de vraag, of [illegible] niet eerst tot een vast stelsel moest komen, alvo[illegible] voor den bouw nieuwe sommen toe te staan.

De min. v. Justicie zeide in hoofdbeginsel [illegible] den heer *Cool* volkomen overeen te stemmen. [illegible] voor zich was van gevoelen gebleven dat de cel[illegible] laire straf de eenige straf in een nieuw vast [illegible] stellen strafwetboek moest zijn. Een voorstand[illegible] van zoodanig stelsel van opsluiting zijnde had [illegible] niets gedaan wat daaromtrent iets kon praeju[illegible] cieren. Hij had alleen laten voortbouwen aan [illegible] gestichten, waarop niet kon worden teruggekomen [illegible] kunnende dienaangaande geen grief tegen he[illegible] worden gerigt. Verder was alleen gebouwd op [illegible] plaatsen waar aan gevangenissen volstrekt behoe[illegible] bestond. Hij wilde niet ontkennen dat in den sta[illegible] der zaak ongelegenheid kon ontstaan uit een [illegible] voldoend aantal van cellen; de daaromtrent gere[illegible] klagten achtte hij echter overdreven.

Op art. 41 kosten van aanbouw stelde de hee[illegible] *Cool* voor eene vermindering van *f* 15,330, terw[illegible] de heer *v. Diggelen* eene vermindering van *f* 21,0[illegible] wenschte. Beide amendementen werden door [illegible] min. bestreden; het eerste amend. werd met [illegible] tegen 28 het tweede met 37 tegen 32 st. verworpen.

Daarna werd het geheele hoofdstuk, waarvan het eindcijfer bedroeg *f* 2,958,527.60, in zijn geheel in stemming gebragt en daarbij met 55 tegen [illegible] stemmen aangenomen.

Tegen hebben gestemd de heeren: v. Forest[illegible] de Brauw, Westerhoff, Tutein Nolthenius, Schim[illegible] melpenninck, Mijer, v. Diggelen, Wintgens, Lyc[illegible] klama à Nyeholt, Cool, v. Asch v. Wijck en Hoffman.

Op heden zullen de beraadslagen over het [illegible] hoofdstuk aanvangen.

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.